

KÖNYVTÁRI

Híradó

március 1970 április

KÖNYVTÁRI Híradó

A FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KOZLONYE
XIV. évf. 2 sz. 1970 március-április

1870-1970

Vlagyimir Iljics LENIN és a könyvek

Krzsizsanovszkij, a régi bolsevik visszaemlékezésében olvastam. A pétervári börtön csendjét 1895 telén gyakran verte fel szokatlan zaj. Hatalmas könyveskosarakat hurcoltak a folyosón, s mindet egy cellába vitték. A cella lakója egy fiatal forradalmár jogász, a Harci Szövetség a Munkásosztály Felszabadításáért szervezet egyik letartóztatott vezetője, Vlagyimir Iljics Uljanov volt. Vizsgálati fogságban ült, s így joga volt könyveket korlátlan számban behozatni. A börtön cenzora ártatlan hobbynak is tarthatta, rengeteg zemsztvo-statisztikai kiadvány volt közöttük, csupa unalmas gazdasági értekezés, kimutatás. Mennyire tévedett! Ezeknek az adatoknak a segítségével készült a nagyjelentőségű mű, "A kapitalizmus fejlődése Oroszországban", a programok, röpiratok, tervezetek.

S mentek Lenin után a könyvek, családtagjai és barátai közvetítésével a távoli szibériai száműzetésbe is, magánkönyvtárakból, könyvkölcsönzőktől, rendkívüli mennyiségben.

A hosszú emigráció évei alatt pedig megnyitlak Lenin előtt a világ híres könyvtárai. Munkanapjai nagy részét töltötte a British Museumban, a Bibliothèque Nationale-ban, de kedvelt helye volt a berni Societé de Lecture is. Hazatérve a forradalom után újra használhatta, s használta is nagy mértékben az orosz könyvtárakat. S itt ismét eszembe jut egy Leninre nagyon jellemző epizód. Egyszer 1922 táján olyan könyvtárból kölcsönöztek ki számára könyvet, ahol csak helybenolvasás volt. Amikor ezt megtudta, kétségbeesett, hogy vele kivételt tettek, s gondoskodott a könyv haladéktalan visszajuttatásáról!

Aki csak egy kicsit is ismeri Lenint, tudhatja, hogy a legkevésbé sem volt elvont szobatudós, doktriner, aki csak a könyvekből ismeri az életet. A való élet tényeit realista módon értékelő Lenin a könyvben az élet ismeretének, a tapasztalatoknak a tárházát, az eszmék gyűjtőhelyét értékelte, s talán ugyanaz a mély és soha meg nem szűnő érdeklődés kötötte hozzájuk, mint az emberekhez. Igen, Lenin és a könyvek között emberi viszony volt, amely a megértést, az egyetértést éppúgy magába foglalhatta, mint az ellenvetést, sőt a vitatkozást is. Ne kerülje el a figyelmünket, hogy Lenin legtöbb műve vitairat, amelyekben a mások gondolataival való dialógus dominál.

Hogy mint politikus, mint állami és pártvezető hogyan vélekedett a könyvek, könyvtárak hasznáról, azt gyakorlati intézkedéseiből, programjaiból jól ismerjük és nem is akarok erre külön kitérni.

A szocialista könyvtárügy, beleértve hazai és "házi" tevékenységünket is, jelentős sikerrel büszkélkedhet, de a lenini művelődéspolitikának még sokban adósa. Az is lesz mindaddig, amíg el nem érjük, hogy a könyv mindenkinek l e g s z e m é l y e s e b b szükségletévé váljék.

Születésének századik évfordulóján a polcokra újabb, róla szóló műveket, verseket, a halála óta megtett történelmi út eredményeiről szóló beszámolókat sorolunk be, s adunk az olvasók kezébe. Még fontosabb, hogy amit ő irt és mondott, jusson el mindenkire. Mert semmilyen visszaemlékezés, művészi alkotás nem keltheti életre hivebben Lenint, mint a saját művei.

GÁLICZKY ÉVA

ÜNNEPSÉGEK FELSZABADULÁSUNK 25 ÉVFORDULÓJÁNAK TISZTELETÉRE

A naptárt jócskán megelőzve, március 28-án délelőtt gyűltek össze a könyvtár dolgozói a jubileumi megemlékezésre a Fővárosi Művelődési Ház dísztermében.

Az ünnepséget a magyar és szovjet himnusz elhangzása után Révész elvtárs nyitotta meg. Majd a KISZ Központi Művészegyüttese Irodalmi Szinpadának műso-

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VI. Andrássy-ut 47. szán.
Előfizetési árák: magyar körösök
országban: Egész évre 52 kor.,
félre 26 kor., negyedére 13
kor., egy hóra 4 korona 60
fillér. A „VILÁG” megjelenik
hétől kivételével mindennap.
Ára Budapestén és vidéken 18
fillér pályaudvaron 20 fillér.

VILÁG

Előfizetési árák: külföldön a
VILÁG kiadóhivatala: Budapest
L. Győr és Nagy, János és Társ.
Venczer Utca. Leipzig: Oryán,
Leopold Corat & Schwabe; Jászai
Mária Anna, Mária Ruffort; Elek-
szia Prázdai; Berlin: Kappeler,
Hörsing; Hagen: J. G. Vogel;
St. Dürck: Meißel, Reischel; Mosca:
G. G. Ruffort; Kassel: Kappeler;
K. W. Uster; San. Lúcia: 40/10

IX. évfolyam | 1918 Budapest, CSÜTÖRTÖK április 25. | 98-ik szám

Miket olvasott Lenin?

Genf, április hó.

(A Világ tudósítójától.) A közélet színpadára került személyiségek lettbeli és szóbeli mozdulatait figyelve, néha e mondatok valamelyikében foglaljuk össze véleményünket: „Szent ég! ez az ember csak könyvekből ismeri a világot!” vagy „Ennyire csak az, tévedhet, aki soha semmit nem olvasott a multbeli hasonló helyzetek tanulságairól” vagy „Ez az ember soha mást, mint *gutgesinat*” vagy „*forradalmár*” — könyvet nem olvasott” vagy „Ez ideológia, a gyakorlati kérdésekről fogalma sincs” vagy „Látszik, hogy alaposan felkészült úgy elméletileg, mint gyakorlatilag arra a szerepre, melyet visz”. Nyilván és hasonló megállapításokban keressük — többek között — feltűnő síknek vagy felülnő kudarckok okát.

Ritka véletlen folytán módomban állt hitelesen megtudni, hogy Lenin — akkor *Ulianoff* *Vladimir* — miket olvasott mikor 1905-ben és 1908-ban Genf város lakosa volt. Mint az itteni *Société de Lecture* tagja jelen voltam e zártkörű társaság évi közgyűlésén, melynek során *Bröcher* elnök évi beszámolójába beleszölte körülbelül ezt:

„Megerősíttem, mint érdekes tény, hogy az, akit ma Lenin néven oly sokan emlegetnek, *Ulianoff* *Vladimir* néven tagja volt egye-

sületünknek 1905-ben és 1908-ban... mai zaklatott életében lehetnek percei, amikor visszavágyik az akkori nyugalomba és csendbe...

Állapoztam az egyesület könyvtárában azt a naplót, melyben a tagok a kiköszönözött könyvek vételét szokták elismerni. A következőket találtam benne:

1905 január 5. *Marqueritte*: La Tourmente. *Lott*: Japoneries d'Autonne. *Sokoloff*: A gazdasági kérdések és az időszaki sajtó. (Oroszul.) *Benoist*: Ouvrières de Fajguille. (Tümnakánok.) *Vigoranz*: L'Évolution sociale en Australasie. (Társadalmi fejlődés Ausztrália-Azsiában.) Február 11. *Lissagaray*: Histoire de la Commune. Február 22. *Zola*: La Terre. *Aulard*: Histoire politique de la Révolution française. Március 7. *Edgar Quinet*: La Révolution. Március 8. *General Cluseret*: Mémoires. (La II-me séance de Paris.) Március 18. *Testut*: L'Internationale. Március 23. *Sokoloff*: (Megújítás január 5-ről.) Március 31. *Maupassant*: Bel Ami. Április 6. *Marqueritte*: La Commune. Április 7. *Maupassant*: La Maison Gauchie. *Maupassant*: Maison Tellier. Április 25. *Sokoloff* és *Lissagaray*: (Megújítás.) Május 6. *Quinet*: (Megújítás.) Junius 15. *Aulard*: (Megújítás.) *Marqueritte*: (Megújítás.) Madame Oulianoff által. Augusztus 18. *Maupassant*: La Horla. *Eckmann-Chatrien*: Contes de la montagne. Szeptember 2. *Born*: Erinnerungen eines 48-ers. Szeptember 8. *Victor Hugo*: Quatrevingt treize. (1793.)

1908-ban, Február 27. Exposition nationale suisse à Genève. 1896. Education et Instruction. Menger: Volkspolitik. Jena. 1906. *Maupassant*: Clair de Lune. Március 2. *Le Dantec*: L'Athéisme. Március 7. *Haeckel*: Les Merveilles de la Vie. Március 10. *Sache*: Dictionnaire français-allemand et allemand français. Március 16. *Victor Hugo*: Les Misérables I. *Aver*: Grammaire comparée de la langue française. Március 27. *Victor Hugo*: Les Misérables II. Április 11. *Victor Hugo*: Les Misérables III. Április 21. *Tissot*: Les 7 plaies etc. de l'Italie. Április 30. *Hegel's Werke*. Május 9. *A Vinet*: Chrestomathie française. Lausanne, 1901. Május 10. *Camille Pelletan*: Victor Hugo homme politique. Paris 1907. Junius 24. *Hegel's Werke* II. Julius 2. *Zola*: L'Abbe Moiret. *Hegel* és *Vinet*: (Megújítás.) Julius 9. *Victor Hugo*: Contemplation. Julius 13. *Plan*: Choix de gallicismes. *Tiersot*: Têtes et chants de la République. Julius 18. *Corneille*: Oeuvres. Augusztus 8. *Pellissier*: Essais de littérature contemporaine. *Binet*: L'Année psychologique. 1891. Paris 1895. Madame Oulianoff, férje megbízásából. Augusztus 26. *Bally*: Stylistique. *Albalat*: L'art d'écrire. *Binet*: (Megújítás.) Szeptember 12. *Bouquet*: Roman. Szeptember 16. *Victor Hugo*: Les Travaillours de la Mer. Október 12. *Faguet*: Propos littéraires. *Lott*: Mon frère Yves. Madame Oulianoff férje megbízásából. November 7. *Lott*: La pitie et la mort. November 10. *César*: Guerre

des Gaules. Wörterbuch. November 12. *Lévy*: Philosophie de Feuerbach. November 17. *Darmesletter*: Grammaire Historique. Grammaire phonétique. November 23. *Sully-Prudhomme*: Poésies. 173—78. November 30. *Lucien Poincaré*: L'Électricité. *Lucien Poincaré*: Physique.

Az átvételt igazoló aláírás — ott, ahol nincs megjelölve, hogy neje vette át a könyveket megkiszárból — mindenütt: *VI. Oulianoff*.

Nem hagyhatom említetlenül, hogy ugyanazon könyv lapjain ott láthatók körülötte a genfi közélet — politika, irodalom — „nagy nevei”, a legtöbb utca is viseli az apák révén; a fiuk nem kevésbé szereplők: *Claparède*, *Fazy*, *Odler*, *Mercier*, *Candolle*, *Danant*, *Marc Peter*, *Robert de Traz*, *Gonzague de Reynold*, *Paul Seippel* (ez a három magának e három itt nagynevű, ma is élő írónak aláírása), *Micheli*, *Lachenal*, *Debrit*, *Ferriere*, stb. családok különböző tagjai.

Legnagyobb részük, talán *Debrit* kivételével, köztudottan „francia szemmel” nézi a háborút. E kis összeállítás egyik következtetése, amely azt a felfogást igazolja, hogy a bojszvikiek igazi iskolája nem a német szocialista mozgalom volt, hanem legfőképpen az 1870—71-beli francia „Commune”. *Lissagaray* könyve, melyet a megújításokból írték, hónapokig tartott magánál *Ulianoff* — különösen egy megkapó pontot tartalmaz: a kommunardok által megkísérelt államesiny kudarcát főleg annak tulajdonítja, hogy nem merték rátenni a kezüket a *Francia Bank* aranykészletére, amint *Lissagaray* mondja, „együgyű felülte”: a bank igazgatója ama érvének, hogy ezáltal a forgalomban levő bankjegyek elvesztenék értéküket és beláthatatlan pénzügyi katasztrófa állna be.

Fekkerestem azokat a tagokat, akik annak idején *Ulianoff* *Vladimir* az egyesület szabályai szerint benjárták. Az egyik, *Paul Moriaud* genfi egyetemi tanár egyáltalán nem ismert; *Edgar Milhaud* egyetemi tanár, ismert francia szocialista pártvezér kérdésére írta alá az ajánlási lapot másodiknak. Ez utóbbival véletlenül találkoztam az egyesületben. Csak igen futólagos közönségi viszonyban volt *Ulianoff*-val, egy orosz ismerős — nem is emlékszik már, hogy ki — mutatta be annak idején.

A könyvtáros élénken emlékszik rá: — Mindig nagyon sietett és feltűnt nekem, hogy mindig oly nyugtalan volt, mint az olyan ember, aki egyre: „Megállj ki vagy” — ban (sur le „qui vive”) él.

Ime, ez is a kis fejezete annak a történelemnek, mely szemünk előtt, rajtunk és általunk folyik le; egy szil a rengeteg új gordiusi csomóból, melyet vajjon elvág-e a kard egymagában? ...

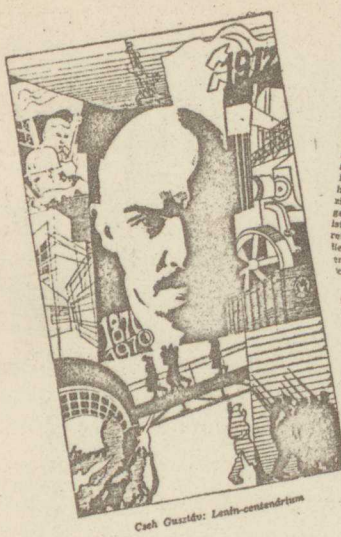
Lovag Adám.

Das Bild des Revolutionärs

Bericht vom Lenin-Kolloquium des Zentralinstituts für Literaturgeschichte der Deutschen Akademie der Wissenschaften • Von Reinhard Welsbach

Widerstreit zwischen Individuum und Gesellschaft markieren. Die sozialistische Menschheitsgemeinschaft, die alle gesellschaftlichen und unmittelbaren zwischenmenschlichen Beziehungen und Verhaltensweisen umfasst, stellt einen grundsätzlich neuen Typus gesellschaftlicher und sozialer Beziehungen dar, die als dritte Stufe der gesellschaftlichen Entwicklung der menschlichen Zivilisation begründet auf die individuelle Entwicklung der Individuen und die Lösung ihrer gesellschaftlichen Aufgaben beruhen. Als dieses gesellschaftliche Vermögen, ist die dritte Stufe...

Das Kolloquium des Zentralinstituts für Literaturgeschichte (ZIL) lieferte einen Beitrag, der am Beispiel der Gestaltung des Revolutionärs von heute den wesentlichen Anteil der sozialistischen Gegenwartsliteratur in der DDR an der Entwicklung der neuen sozialistischen Persönlichkeiten erschließen und das polemische Feld abstecken will, auf dem wir bei der Lösung dieser Aufgabe stehen. Gestützt auf die gerade im vergangenen Jahr sichtbaren auf den Gebieten der Fernstudien, der Dramatik und der Epik in der Vielfalt ihrer Genres, was unter welchen Bedingungen in welcher Weise entsteht, wie der Vorlauf geschaffen, wie die künftigen gesellschaftlichen Tendenzen im Hinblick auf die literarische Entwicklung zu bestimmen...

XXIX. évfolyam, 3. szám

1976. március

KORUNK

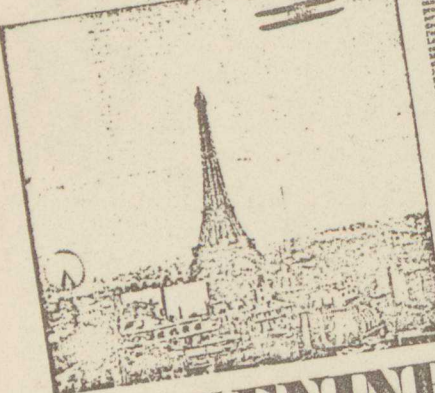
havi szemle

LUKÁCS GYÖRGY	Forradalmi realpolitika	207
ALEXANDRU IVASIU	Lenin (Károly Erzsébet fordította)	219
HUTIRA ERVIN	A lenin szemlélet - gazdaságpolitikai változások	222
KALLOS MIKLÓS	Lenin és a szocializmus	228
LUCRETIU FĂTRĂSCANU	Leninről (Farkas László fordította)	234
GALL ERNO	As értékelés lenin irodalmában	238
SEBŐK KATALIN	Lenin portréjában	244
PAVEL APOSTOL	Lenin és a tudományos megismerés dialektikája	247
SASZET GEZA	Beszélgésiek a forradalomról (vers)	257
BALOGH EDGÁR	Nemzeti egyenlőség és nemzetiség	259
GEORGE LAURICA	As imperializmus lenin szemléletében	265
LOUIS ARAGON	Ami egy híreslenkegyházi kimerült...	272
GYURKO LÁSZLÓ	Feljusztás Leninről (Dokumenstums-összeállítás)	278

Dialektik der verschiedenen Phasen, in der die Revolution sich vollzieht, erschließt sich die Revolution in ihrer Entwicklung der sozialistischen Revolution und sozialistischen Revolution evolutionär, weil es sich um die radikale Lösung der sozialen Fragen handelt. Dr. Alexander Orsharenko hat die revolutionäre Entwicklung des Individuums im Plenum diskutiert, was die volle Übereinstimmung der sowjetischen Literaturwissenschaftler und DDR-Literaturwissenschaftler darstellt. Dr. Alexander Orsharenko hat die revolutionäre Entwicklung des Individuums im Plenum diskutiert, was die volle Übereinstimmung der sowjetischen Literaturwissenschaftler und DDR-Literaturwissenschaftler darstellt.

INHALTSVERZEICHNIS

JOHANNES R. BECHER / DER AN DEN SCHLAF DER WELT RICHT - LENIN	210
ALEXANDER ABUCHI / GEDANKEN UND ERINNERUNGEN ZU LENIN	250
REVOLUTIONÄREM HUMANISMUS	268
HANS RODENBERG / JELISAWETA DRABKINA ÜBER LENIN	272
JELISAWETA DRABKINA / VERSCHNEITER BERGPASS	296
WILLI BREDEL / EIN GUTER SOLDAT DER MENSCHHEIT	299
GEORG MAURER / AGGRESSION	311
WILHELM GRUNTS / LITAUISCHE BILDER	347
THOMAS MANN / WAS WIR VERLANGEN MÜSSEN	350
ALFRED KLEIN / PROMETHEUS 1925 (I)	384
DŠINGIS AITMATOŦ / LWOW-ANOCHIN / DIE STRASSE DES SAMARNS	424
DORIS GUTSCHKOW / LENINISMUS UND LITERATUR	457
HANS-HEINRICH REUTER / THEODOR FONTANE	466
FRITZ MIERAU / OKTOBER-BECHER, OCHER-OKTOBER (I)	476
HERMANN KÄHLER / RENAISSANCE UND VOLKSTHEATER	481
FRANK WAGNER / AUTOBIOGRAPHIE EINES DEUTSCHEN ARBEITERFÜHRERS	

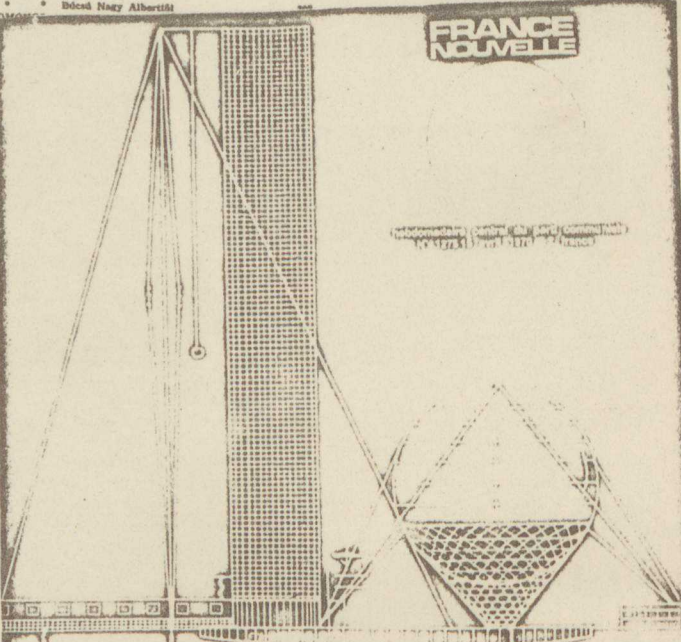

LENINE EN FRANCE

PAR LAURENT SALINI

Président marquant de la révolution... Après le mariage, le jour... Le mouvement est... Le mouvement est... Le mouvement est...

LA VIE D'UN TANNEUR
Les Lenins ne quittaient la France que pour élargir leur...

lenine notre contemporain lenine récupéré
3 jours à Leningrad demain un parlement
commerçants quel avenir? informatique
et idéologie communistes grecs en lutte

ra következett.

Az ünnepi beszédet Hantos János elvtárs, a Fővárosi Tanács VB elnökhelyettese tartotta. Szavaival elsőként a multat idézte, a fasizmus és a háboru sötét éveit, s meleg szavakkal szólt a kommunista harcosokról, akik ebben a sötétségben a fényt jelentették. Az ő harcaik, s áldozataik nélkül népünk nem tudott volna élni azzal a szabadsággal, amelyet a felszabadító Vörös Hadsereg től kaptunk. A felszabadulás, 1945, mindnyájunk életében sorsforduló volt, s ha felmérjük a megtett negyedszázad eredményeit, még az elkövetett hibák sem árnyékolhatják be annak nagyszerűségét.

Ezek után a jövőről szólt, s arról, hogy a könyvtárosoknak cselekvően kell befolyásolniok az életet, meggyőzni az embereket, alakítani gondolkozásukat, készségüket az előttünk álló nagy feladatok megvalósítására. A jövőről szólt akkor is, amikor az új központi könyvtár felépítését az elkövetkező évekre elengedhetetlen feladatként jelölte meg.

Hantos elvtárs beszéde után Hont Péterné elvtársnő átadta a felszabadulás utáni építőmunkában kiemelkedő szerepet játszó munkatársaknak a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét. A 25 éve születettek pedig Felszabadulási Emlékplakettet kaptak. Végül Révész elvtárs átnyújtotta az intézeti kitüntetések, valamint a pénz- és tárgyjutalmakat.

Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

"HUSZONÖTÉVESEK" ÉS HUSZONÖT ÉVESEK

Az elmúlt hónapok az emlékezés hónapjai voltak. 1945-öt idéztük, a felszabadulást, önmagunk és az akkor még meg sem született fiatalok számára. Az ünnepi pártcsoportokon olyan emlékek tódultak fel bennünk, amikről azt hittük, már elfelejtettük. Régi mozgalmi elvtársaink felelevenítették az élethalál harc epizódjait, börtönt, illegalitást, s a felszabadulás semmihez sem hasonlítható élményét. Kimeríthetetlen az emlékezés tárháza, hiszen az elkövetkező negyedszázad sem szűkölködött eseményekben.

A felszabadulási emlékűnnepségen azok vették át a "Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét", akik a legtöbbet tették az új szocialista rend létrehozásáért, megvalósításáért. Jó lenne, ha mindannyiukat meghallgathatnánk, elbeszélgethetnénk a megtett utról, ha újra megérinthezne bennünket az élő történelemnek az a varázsa, melyet a visszaemlékezések idéztek fel, jó lenne, mert talán akkor mai gondjainkat, dolgainkat is higgadtan, reálisabban, mondjam talán, történelmi mértékkel mérnénk, egy újabb negyedszázad távlatával.

Az elmúlt időszak veteránjai, a "huszonötévesek" után a mai huszonöt

évesek, a szabadsággal egyidősek vonultak a színpadra, hogy átvegyék a Felszabadulási Emlékplakettet. Láthattuk, hogy felnőtt egy újabb nemzedék, mely felnőttként, teljes felelősséggel áll mellettünk napi küzdelmeinkben. Hogy miben vagyunk azonosak, s miben különbözöek, arról sokat lehetne elmélkedni. Mások meg is teszik. Elmfuttatások helyett álljon itt néhányuk válasza, a kissé talán nehéznek tűnő, de a lényegre érintő, kíváncsi kérdésre adott válaszuk:

1./ Mi volt a legnagyobb történelmi élményed a 25 év alatt?

2./ Milyen politikai, gazdasági vagy kulturális gondok foglalkoztatnak most, mik a jövőbeli terveid?

Három "huszonöt éves" és három huszonöt éves így nyilatkozott:

CSERNÁK BÉLÁNÉ

Nem szeretném ha pátoszként hangzana, de számomra a legnagyobb történelmi élmény a felszabadulás ténye volt. A fasizmus embert eltipró rendszerében, az éhhalál küszöbén 35 kilóra fogyva számomra a szó szoros értelmében az emberi létet, az életet jelentette a szabadság. A felszabadulás hírének hallatára, mikor kimentem az utcára, kábultan néztem, amint elvezették fel-emelt kézzel a német hadifoglyokat, közben egy szovjet katona egy darab kenyeret nyomott a kezembe. Ezt elfelejteni egy életen át nem lehet, szinte állóképként rögződött belém.

Jelenlegi munkakörömből következik, hogy gondjaim bőven vannak. Közvetlenül a könyvtárak személyzeti ellátottságának problémái izgatnak. Kulturpolitikai szerepünk, feladataink nincsenek mindig szinkronban az új mechanizmus következtében előállott helyzettel. Kádereinket elszippantják a jobb anyagi, munka, tanulási feltételekkel rendelkező könyvtárak, a szükséges utánpótlás ütemét szinte követni sem tudjuk, ugyanakkor irányító-szerveinkkel jelenleg vitát folytatunk, egy a számunkra megfelelő iskoláztatási rendszer bevezettetése érdekében. - Csak egy példát ragadtam ki a sok közül, de egyike a legfontosabbaknak, amelyek jelenleg izgatnak.

Terveim? - úgy végezni a személyzeti munkát, hogy érezzem dolgozóink maximális bizalmát. Megbirkózni az idővel, mert még sehol annyira nem tapasztaltam az idő rövidegét, mint ezen a poszton. Az idővel való birkózás eredményeként minél több egységbe eljutni, minél több emberrel személyes kapcsolatot teremteni.

DOBRAVA JÁNOSNÉ

Legnagyobb élményem:

1945 augusztusában jöttem haza Magyarországra, s az állami gyermekvédelemben kértem munkát; 25.000, ugynevezett menhelyi gyermeknek lettem mamája. Addig csak a kapitalista országok gyermekvédelmét ismertem, amelyekben az általában proletár származású gondozott amolyan társadalmonkivüliséget "élvezett", s jótékonyaságból éldegélt.

Itthon megkapott az állam és a társadalom összefogása, a 25.000 gyermek mindnyájunk gyermeke lett, s a rongyos, kifosztott magyar állam óriási erőfeszítéseket tett ellátásuk, s nevelésük érdekében.

1947-ben élményeimről beszámoltam a gazdag Svájcban, s az ottani szakemberek irigykedve hallgattak. Egyik kanton szociálpolitikai vezetője felkiáltott "Mais c'est la révolution"! /Hát ez bizony forradalom./

Milyen problémák foglalkoztatnak?

Problémáimból egyet vetek fel: a példaadás kérdését. Milyenek látnak minket - középkorúakat, időseket a fiatalok? Látják-e a két generációnál a szó és a tett egységét? Őszintének hatunk-e, mikor társadalmunk magasabbrendűségéről beszélünk? Vagy ezeket az érzéseket csak amolyan ünnepnapra kellékek tekintik a fiatalok, amit udvariasan megtapsolnak?

Megértem az ifju generáció türelmetlenségét, sok tehetséget látok köztük, s több lehetőséget adnék nekik közös ügyeink intézésében. Meggyőződésem, hogy felelősségvállalás a legjobb nevelési eszköz.

PATAKI FERENC

A tizenöt napig hullámzó hortobágyi tankcsata után 1944 októberének végén már azt sem tudtuk Kenderesen, Horthy falujában, hogy hányadszor szabadultunk fel.

Néhány kamasztársammal együtt - követve az öreg 19-esek lelkesedését - már novemberben szervezni kezdtük a párt ifjusági szervezetét. Csodálatos hónapok, évek következtek. Forradalmat csináltunk! Március végén földet is osztottam. Ki tudná leírni az érzést, a megfélemlített faluban földet osztani és földet kapni! Még távol voltam 16. éveimtől, amikor felvettek a pártba.

Azután népi kollégista lettem. A NÉKOSZ-ban a kommunistákon kívül jelentős erőt képviseltek a parasztpártiak is. De ők is jöttek velünk, gyakran éjjel-nappal tüntettünk a főváros utcáin a munkáshatalomért. Falujárók voltunk, résztvettünk a választási harcokban. Szétkergettük Barankovicsék gyűlését, éjszakánként ragasztottuk a párt plakátjait, meszeltük az aktuális jel-szavakat. Döntögettük a régi rendszer szimbolumait, még szobrokat is. Ma is jól esik visszaemlékezni a Werbőczy szobor lerombolására. Éreztük, tudtuk, nem szobor-szimbólumok ellen harcolunk, hanem a szocializmusért. De építettünk is; romokat takarítottunk, segítettünk felépíteni a Margit-hidat. Lelkesedésünkkel és igazságunkkal sok-sok embert vonzottunk a szocializmushoz.

Közben fel sem tűnt, hogy gyenge kis kosztunkat az UNRRA-tól kapott bálnaszirral főzik, hogy idegenlégiósok elhasznált köpenyeiben járunk. És tanultunk. Tanultuk Lenint és iskolai tárgyainkat. Tudtuk, várják tőlünk, hogy minél többet tanuljunk, tudjunk.

Még középiskolába jártam, amikor gyakornok lehettem a könyvtárban. Hamarosan tagja lettem a pártvezetőségnek, majd alig husz éves fejjel megválasztottak párttitkárnak. Nehéz időszakban közel hat évig töltöttem be ezt a funkciót. Közben Dienes Lászlónak nemcsak tanítványa, hanem egyik legközelebbi munkatársa lehettem, egészen haláláig.

A szerkesztő azt kérdezte, mi volt legnagyobb történelmi élményem. Nem tudok válaszolni rá. Életem jórésze történelmi élménysorozat volt. Hogy milyen tervek foglalkoztatnak? Eredményesen kell folytatni a megkezdett utat.

* * *

RÁTKY ÁGNES

Az igazi nagy történelmi élményeket a nagyanyám és a szüleim mesélték. Az ő nemzedékük élt meg olyan borzalmas és csodálatos változásokat, amelyekhez hasonlókat én nem éltem át. Nem tudok kiemelni egyetlen fontos dolgot, hiszen rengeteg jó és rossz történt, ami valami módon hatott rám, ami történelem lesz. Minden rendszerezés nélkül, jelentős volt számomra az első úrha-jó, a Kennedy-gyilkosság, 1956, a kubai forradalom.

Azt hiszem, az évek során nagyon sok minden átértékelődik bennünk. A disszemle gyerekkorom egyik izgalmas eseménye, ma a tankok, a fegyverek, rakéták látványa szorongást ébreszt bennem. A legnagyobb történelmi élmény az lenne számomra, ha muzeumba kerülhetnének a fegyverek.

Sokminden érdekel, oldalakat irhatnék azokról a dolgokról, amik meghatároznak, gondjaimról, elképzeléseimről. Legfontosabbnak azokat tartom, amelyek mindennapi életünk erkölcsi, politikai, művészeti problémái. Beszélgetéseink, vitáink során rendszeresen eljutunk a család, a szerelem, az emberi kapcsolatok, a kommunizmus kérdéseire. Nagyon érdekel a színház, a film, kikapcsolódást jelent a zene. Nem tudok ennél konkrétan fogalmazni, hiszen egyetlen jó film, vagy könyv is felvethet olyan gondolatokat, amelyekről ilyen terjedelemben nem lehet írni.

Leginkább azt szeretném, ha jobban oszthatnám be az időmet, ha több időm lenne. Nyelveket szeretnék tanulni, jól levizsgázni, olvasni, nyáron csavargani vidéken, emberekkel találkozni. Gyereket szeretnék. Azt akarom, hogy maximális programomból a minimálisnál többet valósítsak meg.

RÓNAI ANDRÁSNE

A napi hírek iránt immunissá vált ember nem is veszi észre, hogy történelemben él, az át nem élt történelem pedig legendaszerű számára. Így volt ez eddig számomra is, de a múlt hónapban egy nagyon fontos és érdekes esemény történt velem. Találkoztam azzal a magyar kommunistával, aki a 2. világháborúban szovjet tisztként harcolt, s akinek köszönhetem az életemet. A családi történet, amelyet eddig csak félig hittem el, egyszerre valósággá vált. Ekkor éreztem először, hogy életünk is maga a történelem. Sajnos csak a születésem volt ilyen romantikus, a folytatás már sokkal kevésbé. Jelenleg a legnagyobb nehézséget megoldhatatlan lakáskérdésem okozza, ezzel természetesen összefüggnek egyéb anyagi problémáim. Hét éve dolgozom a könyvtárnál. Munkámat szívesen végzem. Eredményessége azonban erősen függ kulturális fejlődésemtől. Szabadidőm csak töredéke annak, amit ez a fejlődési igény megkívánna. Ez a második problémám.

VARGA JÓZSEFNÉ

Tulajdonképpen nehéz eldöntennem, hogy a 25 év alatt mi volt a legnagyobb történelmi élményem. Ugyanis a maga korában, azt hiszem mindegyiknek megvolt a maga fontossága. Mégis, ha visszagondolok, talán nagy eseménynek számított az, amikor általános iskolás koromban részt vettem egy nemzetközi uttörővezetőképző táborozáson. Vagy amikor hazánk történelmi évfordulóit ünnepeltük

meg, a disszemlék, a sok emlékezetes május 1-i felvonulás, amikor a miénk volt ingyen a Vidám Park is. Élmény volt számunkra a Kisstadionban megrendezett nagygyűlés a kubai forradalom tiszteletére. Továbbá emlékezetes volt Gagarin fogadása. Főleg középiskolás koromban a KISZ-en belüli mozgalmak voltak lényeges állomások /társadalmi munkamozgalmak: pl. a dunai gátak rendbehozása, termelőségvetkezeti és építő munkák/ a különböző emlékturák, sport és énekversenyek, amiken érmekeztünk.

És végül mégiscsak a legnagyobb dolog az volt, hogy érettségi után, amit hivatásomul választottam, az rögtön sikerült is, könyvtáros lehettem. És itt a könyvtári munkában szeretném megvalósítani politikai és kulturális téren azt, amit az embereknek módomban van nyújtani. A világnézetet, a szaktudást, tehát a párt és az állam politikáját elősegíteni, megvalósítani a gyakorlatban is. Valamint az előítéleteket és a visszahúzó hagyományokat leküzdeni. Ezért szeretnék párttag lenni, de egyelőre még a KISZ-ben szeretnék tevékenykedni, ismét úgy, mint azelőtt, amikor csoportvezető voltam. Nagyszerű dolgokat kellene alkotni és gondolni a jövőre, a holnap tennivalóira és gondjaira.

Szerk. GÁLICZKY ÉVA

"LÉGY MOST MÁR A BÉKE BOLDOG BUDAPESTJE" - felszabadulási uttörő harci játék a 23-as könyvtárban

Felszabadulásunk 25. évfordulójának tiszteletére 11 fordulós vetélkedőt rendeztünk a Gyáli uti általános iskola 5-6. és 7. osztályos uttörői számára /akik egyben természetesen könyvtári tagok./ Hat osztály 13 órse vett részt a játéokban.

A foglalkozások célja az volt, hogy a tanulók ismerjék meg Budapest felszabadításának eseményeit, a felszabadulásért harcoló hősök életét; egyúttal jobban megismerkedjenek a könyvtárral, könyvtári fogalmakkal, jobban tudjanak a könyvek között tájékozódni.

A játék az alábbi szakaszokban történt:

A 13 vetélkedő óra tagjai, vagy azok egy-két képviselője megadott időpontban a könyvtárba jött. Itt fejtörő kérdések segítségével a felszabadulással kapcsolatos könyveket keresték, ezekben minden óra számára egy-egy, felszabadító harcokra és hősekre utaló parancs volt elrejtve.

A parancsok megkeresése közben a katalógust, a kézikönyvtárat kellett használniuk; verseket olvastunk, festményeket néztünk meg, melyek a kort idézték. /Egyik hetedikes kislány pl. magától hívta fel társai figyelmét arra, hogy Illyés Gyula "Iszonyat" című verse és Chagall "A háború" című festménye között mennyi hasonlóság van./

A kapott parancs végrehajtására kb. egy hét állt rendelkezésükre, a hozzá szükséges könyveket vagy kikölcsönözték, vagy helyben olvasták el, sokszor a feladatot is itt oldották meg.

Legelső feladatuk Budapest térképének megrajzolása volt, a játék végére feltűntették rajta a legfontosabb objektumokat, felszabadításuk dátumával együtt, a partizán-akciók színhelyét, stb. Minden órának saját térképe és naplója volt, amelybe a feladatok megoldását vezették be, képekkel, a témával foglalkozó könyvek felsorolásával és versidézetekkel illusztrálva. Egy-két parancs, példaképpen: "Olvassatok budapesti partizán csoportokról, ellenállási akciók színhelyét jelöljétek meg a térképen." "Mikor robbantották fel a fasiszták hidjainkat? Dátummal együtt jelöljétek a térképen. Olvassatok egyben hidjaink történetéről, kik tervezték, milyen történelmi esemény kapcsolódik hozzájuk?" Milyen művészi alkotásokat ismertek hidjainkkal kapcsolatban? "Kik voltak a "Parlamenterek"? Hol van szobruk? Jelöljétek meg a térképen. Milyen könyvekben olvashattok róluk?" stb. Egyik feladatuk pl. az volt, hogy koszoruzzanak meg egy hősi emlékművet. Az egyik parancs utasítása nyomán a 7-es sz. gyermekkönyvtárat keresték fel a gyerekek, ahol Radványi Tiborné könyvtárvezető messzemenő figyelemmel irányította és segítette kutatómunkájukat. Az utolsó foglalkozáson minden órs átadta naplóját és a térképeket. Ezeknek alapján pontosztuk munkájukat, hozzáadva azokat a pontokat, melyeket a parancsok teljesítésekor szereztek.

Ünnepélyes csapatgyűlés keretében fejeztük be 5 héten át tartó harci játéunkat, melyre az uttörőkkel foglalkozó tanárokat és az iskolai uttörőcsapat-vezető tanárt is meghívtuk. Kiállítást készítettünk a beadott naplóból és térképekből. Ezen a foglalkozáson valamennyi parancsot és helyes választ röviden ismertette egy-egy órs. Regény-részletekkel, versekkel, énekkel és hang-lemez meghallgatásával tettük színesebbé a foglalkozást, majd kihirdettük a verseny eredményét. Értékeltek az egyes órsok és egy-egy különösen jól dolgozó pajtás munkáját. Kiosztottuk a jutalmakat: okleveleket, könyveket és meghívókat a "Könyvkarneválra". /Ide 15 pajtást kísért a könyvtáros./

Eredmény: a 11 foglalkozáson átlag 30-30 gyerek vett részt, összesen 344. Ez idő alatt 146 felszabadulással foglalkozó ismeretterjesztő és szépirodalmi művet kölcsönöztek ki. Az olvasótermi olvasóforgalom februárban 318 kölcsönző mellett 432 fő volt. A kézikönyvtárból használt könyvek forgalma is igen megnövekedett. A játék ideje alatt 42 olvasó iratkozott be. Eredményként könyvelhettük el azt is, hogy az iskola uttörővezető tanárával a játék folyamán nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki. A pajtások is örömmel, szívesen vettek részt a játéokban és azóta is emlegetik. Egy olvasónk ezt mondta: "A vetélkedő alatt megszoktam, hogy egy héten két délutánt a könyvtárban töltök, azóta is ez a legkedvesebb programom."

MIHÁLYI IMRÉNÉ
23-as könyvtár

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁRÓL SZÓLÓ MŰVEK olvastatása a 19-es könyvtár gyermekrészlegében

Hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulójával összefüggő tevékenységünkben különösen előtérbe került elsődleges könyvtárosi feladatunk: a tudatformálás. Változatos programmal igyekeztünk olvasóinkkal megismertetni e történelmi kort. Különös figyelmet fordítottunk az olvasószolgálati munkákra, a témához kapcsolódó irodalom olvastatására.

Tíz szépirodalmi és tíz ismeretterjesztő mű forgalmát figyeltük. A könyvek kijelölésénél arra törekedtünk, hogy a több példányban meglévő, a kor - szak eseményeit más-más nézőpontból felelevenítő művekre hívjuk fel a figyelmet. A kiválasztott könyveket feltűnő helyen, külön könyvbölcson helyeztük el. A vizsgálódást figyelőlapokkal valósítottuk meg, amelyeken kölcsönzéskor feltüntettük az olvasó nemét, iskoláját és osztályát. A három hónapig tartó figyelés tapasztalatai szerint a kiemelt 20 mű 48 példánya 123 alkalommal került az olvasóhoz. A szépirodalmi könyvek 31 példányát 69-szer, a 17 példányban meglévő ismeretterjesztő műveket 54-szer kölcsönöztük. A felmérés tapasztalataként leszűrhetjük, hogy az ismeretterjesztő művek forgalma a spontán érdeklődés hatására magasabb, mint a következetesen ajánlott szépirodalmi könyveké. Mi ennek az oka? A legkézenfekvőbb válasznak látszik, hogy az iskolák, uttorócsapatok a történelmi évfordulók megünnepléséhez, a legtöbb esetben adatszerű felkészülést kívánnak a tanulóktól. Ezek az adatok könnyen és gyorsan megtudhatók az ismeretterjesztő könyvekből. A legtöbbet olvasták Major Klára: Lángoló világ, Hősök voltak, Történelmi olvasókönyv V. c. köteteket. Közrejátszott az is, hogy a szépirodalmi anyag nagyrésze régi kiadású. Régi tartalom, kopott külső nem a legjobb céger a könyvek propagálásához.

Általános érvényű következtetést nem vonhatunk le, hiszen csak néhány mű kölcsönzési adatai állnak rendelkezésünkre. Tapasztalataink alapján leszögezhetjük, hogy az érdeklődés felkeltése sikerrel járt. Munkánk hasznos volt, mert e könyvek megismertetésével elősegítettük olvasóink hazafiasságra, kommunista magatartásra, eredményeink megbecsülésére való nevelését.

LENGYEL LÁSZLÓNÉ
19-es gyermekrészleg

A Budapest Gyűjtemény részvétele a felszabadulási jubileum megünneplésében

A mi olvasószolgálatunk munkája már az 1968-as év második felétől a "25. évforduló" jegyében zajlott. Ekkor indult a Magyar Rádió és Televízió jubileumi műsora, a "Fekete, fehér, igen, nem" című vetélkedő, amelynek tárgya fővárosunk története volt a legkorábbi időktől napjainkig. Olvasótermünk forgalma ugrásszerűen megnőtt. Mi, a Budapest Gyűjtemény munkatársai elsősorban az anyaggyűjtésben segítettünk a versenyzőknek, de sok lelkes nyugdíjast, diákot, akik társadalmi munkában vállalták, hogy összegyűjtik a kerületük történetére vonatkozó anyagot, és ilyen jellegű munkát még nem végeztek, megtanítottunk a különböző katalógusok és bibliográfiák használatára. Figyelemmel kísértük a televíziós adásokat és a soron következő kerületekre vonatkozó könyv- és folyóiratanyagot folyamatosan előkészítettük, az olvasóteremben külön könyvespolcon helyeztük el. Az osztály dolgozói közül többen versenyzőként is közreműködtek, vagy telefonügyeletet vállaltak a vetélkedő idején.

Még javában folyt a kerületek közötti vetélkedő, de olvasószolgálatunk már a középiskolák felszabadulási pályázatára készülő diákoknak segített a felkészülésben. A választható témák között a főváros történetével kapcsolatos kérdések is szerepeltek: Budapest közlekedésének fejlődése 1945 után; Budapest közigazgatásának kialakulása 1945-től 1948-ig; Tömegmozgalmak a fővárosban 1945 és 1947 között. Az említett témákról összefoglaló mű általában nem jelent meg, bibliográfiákból, tanulmánykötetektől, folyóiratokból állítottunk össze segédanyagot a pályázóknak.

Tájékoztató munkánk megkönnyítését és gyorsítását szolgálta egy harminc-negyven kötetes ideiglenes kézikönyvtár felállítása, mely a főváros felszabadulásával kapcsolatos műveket tartalmazta. Ezek a statisztikák, dokumentumkötetek, eseménynaptárak, visszaemlékezések, bibliográfiák részletesen elemzik a szovjet csapatok felszabadító hadműveleteit, a partizánharcokat, az élet megindulását, a főváros 25 éves történetét, fejlődését, gazdasági, politikai, kulturális eredményeit.

Az ideiglenes kézikönyvtár anyagának összeválogatásánál figyelembe kellett vennünk, hogy használói között éppúgy található a minden előképzettség nélküli érdeklődő, mint középiskolai tanuló, tanár és hivatásos kutató.

Fotó- és plakátgyűjteményünk is komoly segítséget nyújtott különböző kiállítások rendezéséhez a felszabadult főváros életéről.

BÓNA MÁRTA

Mégegyszer a jubileumi olvasómozgalomról

Április 3-án nem kevés aggodalommal, ugyanakkor örömmel figyeltük a Körületi Könyvtárak Osztályán egyre szaporodó pályázati kártyák halmazát. Aggodalommal, hogy elég lesz-e a négy nap az értékelésre, és örömmel, hiszen a sok pályázat azt jelentette, hogy eredményesen zárhatjuk a Jubileumi Olvasómozgalmat.

Az értékelés befejeződött, s e cikk feladata, hogy számot adjon - idő és helyhiány miatt természetesen nem a teljesség igényével - a főbb eredményekről és tanulságokról. Harmincegy könyvtárból /a többi hosszabb, rövidebb ideig zárva volt a mozgalom ideje alatt/ 883 helyes pályázatot továbbitunk az MSZBT-nek. Összesen 1047 olvasó indult az olvasómozgalomban, ebből 220 duplán pályázott, azaz 12 vagy ennél több könyvet olvasott. Hat könyvet 512 olvasó olvasott el. E számoknál számunkra sokkal többet jelent az, hogy a mozgalom kapcsán 6994 pályázati könyvet olvastak el olvasóink, illetve ennél is többet, hiszen azokat, akik olvasták e könyveket, de nem akartak részt venni a mozgalomban, nem tartották nyilván, csak egy helyen, a 12-es könyvtárban. Itt a résztvevőkön kívül 116 olvasómozgalmi könyvet olvastak el a könyvtár olvasói.

Az elolvasott könyvek olvasóinak foglalkozás szerinti megoszlása: 1513 munkás, 782 ipari tanuló, 1823 középiskolás, 254 főiskolás, 802 értelmiségi, 1820 egyéb kategóriába tartozó könyvtári tag olvasott el. A pályázati könyvek olvasottsági sorrendje a következő: 1. Szülj nekem három fiut, 2. Ajtmatov: A versenyló halála, 3. Kazakevics: A kék füzet, 4. Oznyev: Kosztja Rjabcev naplója, 5. Solohov: Emberi sors, 6. Fink: Idegenlégió, 7. Sztjepanov: Port Arthur után, 8. Panova: Utitársak, 9. Uvarova: A nyugodt napsütés éve, 10. Gorkij: Az Artamonovok, 11. Szimonov: Élők és holtak, 12. Sesztalov: Kék vándorutak, 13. Bulgakov: Fehér Gárda - Színházi regény, 14. Kegyetlen szerelem, 15. Grekova: Kisérlet. A sorrend alakulását erősen befolyásolta a példányszám és a megjelenés ideje.

A könyvtárakból beérkezett jelentésekben örömmel olvastuk - a hibák felsorolása mellett -, hogy a könyvtárosok hasznosnak tartották a mozgalmat. "Hasonló jellegű olvasóversenyben szívesen vesznek részt majd olvasóink, ha lesz!" /2-es könyvtár/ Az 5-ös könyvtárban pl. voltak olyan olvasók, akik saját könyveiket is kölcsönadták, hogy ezzel is segítsék a mozgalmat. A 40-es könyvtár egy középiskolás olvasója "Jubileumi olvasónaplót" vezetett, s minden elolvasott könyvet színes rajzzal illusztrált. Meghatódva olvastam az 1-es könyvtár egyik olvasójának megjegyzését Ajtmatov: A versenyló halála c. könyv pályázati kártyáján: "90 éves vagyok, a ló története nagyon meghatott". A 27-es könyvtárban több olvasó nemcsak a kérdésekre adott választ, hanem a

pályázati kártyához csatolt oldalon részletesen kifejtette véleményét az elolvasott könyvről. Az összefoglaló jelentések bőven tartalmaznak hasznos ötleteket, javaslatokat a továbbiakra vonatkozóan.

A játékos, rejtvényes formát minden jelentésíró igenli. A könyvek kiválasztásánál többen javasolják a színvonalas szovjet irodalom mellett a mai magyar irodalmat, a szépirodalom mellett az ismeretterjesztő könyveket is. A kérdések megfogalmazásánál az önálló kritika érvényesítését kívánják, míg mások éppen azt dicsérik, hogy az olvasónak keveset kellett írni. A 27-es könyvtár a pályázati idő lerövidítését /3-4 hónap/, és a könyvek számának csökkentését /3-4 könyv/ javasolja. A könyvek sikeres propagandája érdekében tanácsolják, hogy érdemes lenne szóbeli ajánlásukat is kidolgozni, és ezt a Könyvtári Híradóban közölni.

/Korábban néhány számban közölt, bár nem ezekről a könyvekről készült beszélgetések leközlése, részben ezt a célt is szolgálta/ Végül felmerül a kérdés: érdemes volt? Feltétlenül! Elérte-e célját a mozgalom, a válasz ott olvasható minden jelentésben: igen! Sikerült az olvasók egy új, vagy részben új, de mindenképpen jelentős számával megismertetni a mai szovjet irodalom néhány reprezentánsát. A mozgalom hatékony eszköznek bizonyult a mai szovjet irodalom népszerűsítésében, jelentősen fellendítette nem egy könyvtárban a szovjet irodalom forgalmát.

Befejezésül, hadd erősítse meg a fentieket egyetlen - még nem hiteles - országos adat; mely szerint 15.000 helyes pályázat érkezett be, ez 90.000 elolvasott könyvet jelent.

Ebből 7.000 pályázatot a FSZEK KISZ fiataljai értékelték a kommunista vasárnapon, 1970. április 12-én.

SÁNDOR OTTÓNÉ

JUBILEUMI OLVASÓMOZGALMI ÜNNEPSÉG

a 2-es könyvtárban

A különböző társadalmi szervek által meghirdetett, "Jubileumi-Olvásómozgalom" résztvevőinek kerületi vetélkedőt rendeztünk a 2-es sz. könyvtárban, a 22-es könyvtárral, és a VII. ker. Tanács népművelési osztállyal közösen.

Az olvasómozgalomba a két könyvtár szorgalmas munkával 115 olvasót szervezett be. Közülük többen iskolában, ill. munkahelyen adták le a pályázó lapokat és néhányan lemorzsolódtak. Végeredményben a pályázók 60 %-a 6 könyvnél többet olvasott el, szovjet szerzők 496 művét. Komoly eredmény ez, a szovjet irodalom népszerűvé válását jelenti.

A vetélkedőn 45 pályázó vett részt, a zsűriben pedig a kerületi MSZBT titkár, a VII. ker. Tanács népművelési osztály munkatársa, Dobos Piroska, a KKO vezetője és a 2-es és 22-es könyvtárak vezetői. Az ünnepi műsorban Tóth Judit színművész, a József Attila Színház tagja és Kopré Judit szerepelt. Tizenkét kérdésre válaszoltak az olvasók, a közelgő Lenin évforduló miatt ebből öt Lenin életéhez kapcsolódott. Nemcsak irodalmi, - képzőművészeti és zenei kérdések is szerepeltek. Lejátszottuk hanglemezeiről Lenin hangját, Beethoven: Apassionata szonátáját és orosz népdalokat. Színes és változatos volt a műsor, olvasóink szemmel láthatóan kedvvel vettek részt a játékokban. Az Európa Könyvkiadótól, a Központtól és a VII. ker. Tanácstól is kaptunk jutalmazásra könyveket. Így meg tudtuk jutalmazni a tíz regénynél többet olvasókat és azokat is, akik a vetélkedőn 10, 11 és 12 pontot értek el.

CZIBOLY JÓZSEFNÉ

FARKAS JÓZSEFNÉ

ÚJ KIADVÁNYAINK

HOZZÁJÁRULÁSUNK A

L E N I N ÉVFORDULÓHOZ

Lenin centenárium 1870-1970.
Irta Huszár Tibor dr., Hernádi László,
Pelejtey Tibor. Az ajánló bibliográfiát
összeállította Ecsedy Andorné és
Gáliczky Éva

Lenin. 1870-1970. Dokumentumok. Szerk.
Berecz György, Karvázy Csaba és Mészáros
Gézáné /műszaki szerkesztő/

A Népművelési Propaganda Iroda jelentette meg a FSZEK-nek a Népművelési Intézettel közös kiadású Lenin centenárium kötetet. Ez és a saját kiadásunkban megjelent "Lenin. 1870-1970" faksimile gyűjtemény fekszik előttem az asztalon.

Hadd kezdjem az eposzi "felsorolás" kötelező szabálya helyett azzal, hogy mohó érdeklődéssel vettem kézbe az elsőt, Huszár Tibor tanulmánya miatt. Huszár Tibor a vitázó és meggyőző marxizmus kiváló képviselője hazánkban, olyan gondolkodó, aki, ha mond valamit, arra oda kell figyelni. És most sem csalódtunk. "Lenin a valóság vallatója" című irását egyszuszra végig kellett olvasni. A sok lehetséges kérdés közül kiragadott kettőt: Vlagyimir Iljics gazdasági-politikai nézeteit - a kérdés aktualitása nyilvánvaló - és a nemzeti kérdésben elfoglalt álláspontját - a kérdés szorosan összefügg a marxizmus világméretű offenzívájának jelenlegi sikereivel és gondjaival. A példák arra jók, hogy rajtuk keresztül a "kormányzó" Lenin realitásérzékét, helyzet-

elemző készségét, a politikai életmű etikumát mutassa be, eljutva az életmű jelenlegi hatásának kardinális kérdéséhez. A tanulmányt kollégáinknak sze - mélyes olvasmányul is ajánlhatjuk, mert kitűnően példázza azt, hogyan lehet Leninnel úgy foglalkozni, hogy alakja ne szobor, hanem gondolatébresztő, eligazító, vitákra, döntésre ingerlő politikus ember legyen.

A kötetben 85 oldalas bibliográfia található. "Kettősünk" Ecsedy Andorné és Gáliczky Éva munkája. Nem megyek végig gyűjtésük tematikus sorrendjén, talán elég, ha annyit mondok, a könyvtáros standard munkaeszköze lesz a tájékoztató munkában - és azt hiszem, bibliográfiáról ez a legtöbb, ami elmondható. Frissentartására, időnkénti kiegészítésére érdemes gondolni, hisz az nemcsak centenáriumi feladat. Ami különösen tetszett benne, az a dokumentum fogalmának széleskörű értelmezése. Gyűjtésüket lemezfelvételekkel is kiegészítették és az a "konzervatív" bibliográfián tulmutató igény sajnos, még egyáltalán nem természetes 1970-ben a könyvtáros gondolkodásmódban. Szépirodalmi részét is haszonnal forgatják majd könyvtárosaink - itt az erősebb esztétikai mérce rostája néha nem ártott volna. A "Tárgyi emlékek" című fejezetben a szoros betürendhez való ragaszkodás úgy tréfálta meg az összeállítókat, hogy Pátzay Lenin szobráról szóló három cikk három különböző helyen található. Mivel másutt sem érvényesül a szoros betürend - helyesen -, azt bizonyára itt sem kellett volna betartani. Az időrendi csoportosításoknál egy margón elhelyezett évszám jó utbaigazítás lett volna.

Összegezve a bibliográfiai részt funkcionáriusok és történészek, tanárok és diákok, szakmabeliek és érdeklődők egyaránt haszonnal forgathatják nemcsak az évfordulóra való előkészület idején, hanem később is.

Egyébként "az évfordulóra való előkészület". Nem sikerült a versenyfutás az idővel. Ilyen kiadvány akkor éri el a célját, ha időben minden illetékes asztalán van. Ki kell használni a jó értelemben vett konjunkturát, a jó propagandának feltétele az, hogy elébe megy az igényeknek. A könyvnek legkésőbb az év elejére el kellett volna készülnie. A bibliográfia már a múlt év őszén készen állt. A késés az anyag frissességére is befolyással volt. A kiadvány ára érthetetlenül magas.

A kötetet módszertani bevezető és életrajzi vázlat egészíti ki.

A faksimile kiadványt készítők, Berecz György, Karvázy Csaba és Mészáros Gézáné a kiállítások segédeszközéül szánták. Bevallott céljuk, hogy a közismert anyag helyett inkább a kevésbé ismertet adják a könyvtáros kezébe - szabad felhasználásra. A különálló lapok bármilyen rendezői koncepció szolgáltatába beilleszthetők. Vlagyimir Iljics politikai tevékenysége épp úgy példázható, mint elméleti tevékenysége, vagy egyéniségének a világ munkásmozgalmára vagy éppen Magyarországra sugárzó hatása. Az eredeti dokumentumanyagot jól megválogatott idézetek és magyarázó jegyzet kíséri. Néhány jubileumi alkalomra megjelent könyv recenzióját is tartalmazza. Jó anyaggyűjtés, ötletesség, friss szem jellemzi a lapokat.

MÁRFFY ISTVÁN

MIRE VÁLASZOL AZ ARCHIVUM?

Könyvtárunk sok olyan különleges szolgáltatással, gyűjteménnyel rendelkezik, amelyek nincsenek eléggé a köztudatban, kevesen - sokszor saját munkatársaink sem - ismerik azokat. Talán azért, mert bizonyos tekintetben kívül esnek a könyvtár szigorúan vett gyűjtőkörén, vagy mert kevés történik azok megismertetésére. Sokszor szűkös körülményeink miatt, tárolásukhoz, használatukhoz nem áll rendelkezésre megfelelő helyiség. Vajon közismert-e, hogy remek földrajzi katalógusunkhoz mégcsak hasonló sincs az egész országban? A Ballagi-gyűjtemény, a Szűry-gyűjtemény, a Budapest-gyűjtemény kalendárium anyaga, vagy könyvállományának rejtett képanyagából készült képkatalógus, mind különleges ritkaságok.

Ebbe a sorba tartozik a Bibliográfiai Osztályon szerkesztett magyar- és világirodalmi archivum és dokumentáció is. Saját munkatársaink talán tudnak létezéséről, de a n y a g á r ó l, a n y a g á n a k f e l h a s z n á l á s i l e h e t ő s é g e i r ő l még a központban dolgozó könyvtárosok közül is csak kevesen; a kerületi könyvtárosokról nem is beszélve.

Az archivum pedig páratlan értékű, sehol másutt nincs ilyen gazdag, sokrétű anyag. Az irodalomtudományi intézmények gyűjtése általában csak az irodalmi szakajtóra szorítkozik, nálunk egy széles gyűjtőkörű könyvtár periodika és könyvállományára épül. A gyűjtés forrása több száz hazai és külföldi társadalomtudományi, filozófiai, irodalmi, művészeti folyóirat és napilap. Ilymódon felszínre kerül sok, nem irodalmi lapból vett, rejtett anyag is. Például a romániai, jugoszláviai, szlovákiai magyar sajtó irodalmi rovatai érdekes közléseket adnak a magyar irodalmi életéről, könyvekről; a nyugati országok kommunista pártjainak napilapjaiban megjelenő könyvismertetések marxista értékelései jól kiegészítik a nyugati polgári sajtóból vett kritikákat. Néha még a színes magazinokban megjelent interjúk is értékes dokumentumok. Gazdagítják a gyűjteményt az önálló kötetekben megjelent tanulmányok, írókról szóló monográfiák, szépirodalmi művek elő- vagy utószavában található értékelések, a világ minden részéből. A kiválogatott cikkekről, tanulmányokról utalókartonok készülnek. Ezekon feltüntetjük a rejtett bibliográfiákat és fotókat is. A gyűjtés másik módja az eredeti szövegek tárolása. A Sajtófigyelő által küldött és kiválogatott sajtóvágatok tasakokba kerülnek és ezeket dobozokban tároljuk. A katalógus cédulái és a tasakok azonos rendben sorakoznak.

Az archivum szerkesztése 1952-ben indult, kezdetben azzal a szerény igénnyel, hogy az osztály dolgozóit segítse bibliográfiák készítésében. 1957-től a gyűjtőkör és a feldolgozott lapok száma erősen megnőtt. Most közel kétszázféle lapot, folyóiratot és számos tanulmánykötetet nézünk át. Az évi gyarapodás 10-12 ezer utalókarton és 3-4 ezer sajtóvágat. A katalógusba

belekerül a 8-as szak cédulaanyaga és a sajtóvágatokról készült utalólap is. Az archivum és dokumentáció jelenleg hozzávetőleg 250 ezer utalókartont és 25 ezer sajtóvágatot tartalmaz.

Milyen kérdésekre ad választ az archivum?

Egyszerű és bonyolult kérdésekre. Egyik legfontosabb szerepe a lexikonkiegészítés. Minden lexikon már megjelenése időpontjában elavult, mert nem tartalmazhatja a legfrissebb adatokat. Az archivum ugyyszólván naprakészen közli a bekövetkezett változásokat. -- Egy-egy író életére, életművére vonatkozóan szinte minden tudnivalót közöl. Mit irt és mikor? Kik irtak róla? Kapott-e díjat és mikor? Végül a művekről számos kritikát és recenziót. -- Hogyan írnak egy nevet? Idegen neveknél melyik a vezetéknev és melyik a keresztnév? Hasonló névnél azonos szerzőről van-e szó? A könyv címét hogyan fordították más nyelvre stb. -- Az egyes nemzeti irodalmakat illetően bonyolult kérdésekre is felvilágosítást ad. A maghreb irodalomról épugy, mint az izlandi irodalomról, vagy az angol irodalom egyes korszakairól. -- Alkalmas irodalompolitikai áramlatok kitapintására. Például a kanadai francia irodalomról, már jóval de Gaulle emlékezetes kanadai látogatása előtt feltűnően sokat irtak a francia ujságok; kanadai francia írók több francia díjat kaptak. Kiderült, hogy ez céltudatos propaganda része volt. -- Irodalmi műfajokról és irodalmi fogalmakról sok-sok érdekes tanulmány sorakozik. -- Nyilvántartja az archivum nemcsak a Nobel-díjasok és közismert nagy irodalmi díjasok sorát, de alig ismert kis nemzeti irodalmi díjakat is. -- A katalógusból kiderül az is, hogyan hat egy-egy külföldi irodalom Magyarországon, milyen műveket és mennyi idővel annak megjelenése után fordítanak le magyarra. De informál bennünket magyar írók nemzetközi szerepléséről is. Melyik magyar író művét mikor fordítják le külföldön idegen nyelvre és annak milyen a visszhangja? -- Kik jártak Magyarországon? -- Magyar írók részvétele külföldi kongresszusokon stb. -- Az archivum természetesen elsősorban az élő kurrens irodalomról ad képet, de a tanulmánykötetek és tekintélyes folyóiratok feldolgozása révén tudomást szerezhethünk a klasszikus szerzők modern értékeléséről is. -- Számos rejtett bibliográfia kerül felszínre írókról, művekről, témákról, nemzeti irodalmakról.

Az archivumot elsősorban irodalomtörténészek, lapszerkesztők, kiadók igényes munkatársai veszik igénybe. Egyetemi hallgatók szakdolgozatok készítéséhez, gimnazisták érettségi tételek kidolgozásához, irodalmi pályázatokhoz használják. Kerületi könyvtárosok ritkán fordulnak hozzánk. Pedig mennyi időt takaríthatnának meg, ha élnének e lehetőséggel és a Bibliográfiai Osztályhoz fordulnának, amikor olvasóik irodalmi kérdésekre várnak választ. Természetesen minden olvasójuk részére is rendelkezésre áll ez a szolgáltatás a Központi Könyvtár nyitvatartási ideje alatt.

Szeretném megköszönni a KISZ tagoknak, hogy részt vállalnak az archivum rendezési munkálataiban, s ezen keresztül jobban megismerik és talán másokkal is megismertethetik azt.

TÓTH ENDRÉNÉ

A 23 - as könyvtár

"A Soroksári ut és az Illatos ut sarkán, régről ittfelejtett bérkaszárnnyák övében, a Ferencváros külső területének egymás mellett sorakozó gyári szomszédságában emelkedik az iskola, ahol elhelyezést nyert... a 23-as kerületi könyvtár. A felszabadulás előtt a városnak ezen a külterületén hivatalosan tenyésztették a nyomort, a betegséget, a bünözést... A felszabadulás hozta meg e kerület számára a gazdasági, szociális felemelkedést, a nyomasztó tudatlanság, sötétség bilincseitől való megszabadulást. Az 1950-ben létesített 23. sz. kerületi könyvtárnak éppen ezeknél a körülményeknél fogva, felelősségteljesebb, sokoldalubb feladatokat kellett vállalnia, mint más kerületi könyvtárnak."

"A kulturális nevelőmunka olyan központját kellett itt megteremteni, amely sokféle eszköz és változatos módszerek segítségével a lakosság érdeklődésének központjába állíthatta a művelődést, a kulturált szórakozást. Adó - dott ez a szükséglet abból is, hogy színház, mozi a közelben nincs, kulturóthonnal nem rendelkezik. Az iskola, a könyvtár, az iparitanulóotthon közös erőfeszítései utat törhettek a művelődésnek, mert a Párt utmutatása, a tömegszervezetek és a tanácsi szervek messzemenő támogatása adott erőt és lendületet."

A fenti sorok 1960-ban, a könyvtár 10 éves fennállásakor íródtak. Mint-ha csak tegnap lett volna! Ma pedig már a 20. évforduló megünneplésére készülődünk.

Az adott környezet, a lehetőségek és az olvasók igénye meghatározott irányba terelték könyvtárunk fejlődését. Mint a fentemlitett dokumentum is mondja: "Ebben a könyvtárban a könyvtárosok minden olvasót ismernek, tudják, milyen könyvet olvastak, milyen az izlésük, kik olvasnak még a családban, ezért könnyen és biztonsággal tudják kiválasztani a megfelelő könyvet számukra."

Husz év távolából könyvtárunknak valóságos "történelme" van, amit a dolgos hétköznapok és a könyvtári eszközökkel emlékezetessé tett szép ünnepek sora jelent. Vannak kiemelkedő határkövek is ebben a folyamatban, mint pl. az 1965-ös esztendő, amikor szépen felújított könyvtárunkat szabadpolcossá alakítottuk és a Gyáli uti kölcsönző állomásunk új, modern könyvtáráépületbe költözött. Könyvtárunk jelenleg közel 2000 olvasónak nyújt színvonalas szórakozást és munkájukhoz segítséget. Évente 65-70 ezer kötetet olvasnak.

A legrégebb olvasók unokái is ma már könyvtárunkba járnak. Készülődünk a 20. évforduló megünneplésére, amelyre szeretettel várjuk régi és új olvasóinkat és a régi munkatársakat is. Nemcsak az elmúlt évekre emlékezünk,

hanem előre is tekintünk: szeretnénk hamarosan az ígért szép új épületbe költözni, hogy jobb körülmények között többet, szebbet és jobbat adhassunk olvasóinknak.

LUKÁCS GYÖRGYNÉ

A 24 - es könyvtár

A könyvtár fennállásának 20. évfordulója alkalmából olyan olvasókkal beszélgettünk, akik régóta tagjai könyvtárunknak és rendszeresen kölcsönöznek:

B l e i s s n e r Istvánné nyugdíjas: 1950-ben iratkozott be a könyvtárba, s talán még egy hétre sem szüneteltetett. A tavalyi átalakítás nagy változást jelentett nemcsak a könyvtárosok munkájában, hanem a kölcsönzésben is. A kellemes környezet, a sok szép könyv szinte hívja az embert, marasztalja. Örömmel látja, hogy a könyvek tiszták, a polcok rendesek; mivel egészségügyi dolgozó volt a XVIII. kerületi Tanácsnál, egy kicsit mindig az egészségügyi ellenőr szemével nézi a könyvek állapotát.

F o n y ó d i Jánosné előadó: 1952-ben költöztek a kerületbe, akkor iratkozott be a könyvtárba is, azóta minden évben megújítja tagságát. Először a kényszerűség vitte rá, hogy könyvtárba járjon. A férje főiskolás volt, s a kötelező és ajánlott olvasmányokat csak a könyvtárból tudta megkapni. Később aztán olyan természetessé vált a könyvtárba járás, mint más házi, illetve családi elfoglaltság. Pedig otthon is sok szép könyvük van, de a könyvkiadással anyagi okok miatt nem tudnak lépést tartani. Ezért nagyon jó dolog, hogy lényegében ingyenes a kölcsönzés, mindenki hozzájuthat a könyvhöz. A felszabadulás előtt a fiókhálózat nem volt ilyen elterjedt, jobbára magánkönyvtárak voltak, ahol a legtöbb könyv értéktelen, ponyva volt. Így aztán akinek nem volt pénze, hogy könyvet vegyen, nehezen jutott igazi irodalomhoz. A régi 24-es fiók sötét, elhanyagolt helyiség volt, szűk előtérben kölcsönöztek, nem volt választék. Ha sokan voltak a könyvtárban és a kölcsönző nem tudott várni a könyvtárosra, olyan könyveket vitt el, ami igazán nem is érdekelte. Az átalakítás után a tágas, kellemes és tiszta teremben mindenki kedvére válogathat, nézegethet. A könyvek száma - úgy gondolja - lehetővé teszi, hogy minden olvasó igényeinek megfelelőt találjon.

F e h é r János lakatos, ezüst-koszorus szocialista brigádvezető: Jóformán egész életét végig kísérte a könyvtár, III. osztályos korában iratkozott be, aztán a katonaságot és egy rövid imrei tartózkodást kivéve, máig is a 24-es fiók tagja. Nagyon szeret olvasni, kellemes és hasznos időtöltésnek tartja, amikor nemcsak szórakozik, hanem tanul is az ember. Különösen az életrajzokat szereti. Mivel anyagi lehetőségei nem engedik meg, hogy könyveket vásároljon - két kicsi gyermeke van - egyedüli könyvforrása a

könyvtár, barátai, munkatársai ajánlása alapján keresi, választja ki olvasmányait.

A 24-es könyvtár életében az elmúlt évek alatt sok minden történt: a könyvek száma, a választék bővült, a nagy változás azonban a tavalyi átrendezéssel következett be. A szabadolcos rendszer - mert ugye úgy mondják - igen praktikus, kényelmes, a válogatás könnyű. Egy észrevételt szeretne azonban tenni; mivel nagyrészt "idényjellegű" könyveket olvas, hiányolja, hogy ezeket nem kapja meg a könyvtárban rögtön, csak előjegyzésre, 3-4 hónap múlva. Ajánlata, hogy az érdekesebb könyvekből a könyvtár vegyen több példányt.

Feljegyezte:
SAMU GIZELLA

A 25 -ös könyvtár

"A költő ajkán csörömpöl a szó
de ő /az adott világ
várásainak mérnöke/
tudatos jövőbe lát
s megszerkeszti magában, mint ti
majd kint a harmóniát."

József Attila valóban a jövőbe látott a város pereméről írott költeményében. Már 30 évvel ezelőtt meglátta az eljövendő és szükségszerű harmóniát a munkásosztály és a kultúra között.

A felszabadulás óta eltelt 25 év legfontosabb feladatai közé tartozott a kulturális elmaradottság felszámolása, a még nem létező harmónia megteremtése.

A Kispesti Városi Könyvtár 1927-ben létesült 4000 kötet könyvvel. A felszabadulás utáni első adatot a Kispest Népe című lap 1947 márc. 29-én megjelent számában találtuk. "A Városi Közgyűlés határozata 5000 forintot biztosít a városi könyvtár állományának fejlesztésére."

1950-ben a könyvtár kezelését a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár vette át. Állománya ekkor mindössze 5000 kötet volt. Olvasóinak száma 949. Az első könyvtárosok Szelestey Gyuláné, Polgár Erzsébet és Toman Lajosné voltak. A könyvtár vezetésével 1951-ben Dénes Aladárnét bízták meg, aki így emlékszik vissza erre az időszakra: "A régi könyvtár egészen más volt, mint a mai. Hárman voltunk könyvtárosok, zártpolcos rendszerrel, kétműszakos nyitvatartással /10-20 h-ig/, központi könyvellátással dolgoztunk. A könyvtár működtetéséhez szükséges egyéb kiadásokat a kerületi Tanács biztosította. A korszak gazdasági nehézségei a könyvtár életében is éreztették hatásukat. Sok problémánk volt, amelyek közül csak egyet említek, heteken át télikabátban kölcsönöztünk a tüzelőhiány miatt. Mégis szívesen és örömmel végeztük feladatainkat, mert tudtuk, hogy nagy átalakulás cselekvő részesei vagyunk.

Hittük és tudtuk ezt, mert az egyszerű emberek ebben az időszakban úgy jöttek a könyvtárba, mint a kultura fellelgyvárába - meghatódottan és komolyan - szomjasan mindarra, amit mi tudunk nyújtani. Lehet, hogy ez ma naivan hangzik, de a számok bizonyítanak: olvasóink száma 1956-ra már 4500-ra emelkedett - nem kis eredmény egy városszéli munkáskerületben. Felnőtt egy olvasói gárda, amely mindig számíthatott a könyvtár segítségére. A személyes beszélgetések során szinte családi kapcsolat alakult ki. Nagyon sok szép emlékem van - például az a lelkesedés, ahogy a soha nem olvasó emberek felfedezték Mikszáthot, Krudyt, Móriczot - a tanulási láz öregeknél és fiataloknál, az érdeklődés különösen a természettudományok iránt még ma is tiszteletreméltónak látszik.

1957 után ismét fellendült a könyvtár. Több könyvtárost, jobb anyagi feltételeket hozott ez a korszak. 1962-ben teljes átalakítással, szabadpolcos rendszerrel műszaki és gyermekrészleggel, új utra lépett."

Meghatottan hallgattuk "Dénes néni" visszaemlékezését, ehhez mi csak annyit teszünk hozzá, hogy az 1965-től eltelt időszak alatt még egy régi terv valósult meg, könyvtárunk még korszerűbbé vált az új olvasóteremmel és az előbbinél jóval nagyobb, nagyon szép gyermekrészleggel.

VUKÁN VIKTÓRIA
MOLNÁR SÁNDORNÉ

VÉGRE!

/Még tavasz előtt elkészült a 38-as
kerületi könyvtár új fűtőberendezése/

Több mint öt hónapi zárvatartás után végre kinyílt az igen nagy kiterjedésű XII. kerület egyetlen könyvtára. Sok-sok nehézséggel kellett megküzdenünk ezalatt az idő alatt. Kollégáink egymást követő, hosszabb-rövidebb ideig tartó betegsége - a súlyos tél és a hideg könyvtár következménye - nagy gondot okozott nekünk. Két hőszugárzóval fűtött irodában dolgoztunk, de tulvagyunk rajta, és ami fő, finom meleg és tisztaság cserélte fel a mostoha körülményeket.

A zárvatartás alatt rendelt és feldolgozott, közel másfélezer könyv igen nagy örömet jelentett olvasóinknak. Ezekről a könyvekről listát készítettünk, amelyet hálással fogadtak. Kiegészítve, örömmel csaptak le egy-egy új könyvre.

A cserépkályhák helyére új polcokat tudtunk elhelyezni, összesen 36 folyómétert, így igen sok fontos könyv vándorolt a raktárból a kölcsönzőbe, ezáltal is gazdagabbá vált az olvasók közvetlen szolgálatára álló könyvtárlományunk. Ez jelentős a könyvtárosok számára is: nem kell egy-egy könyvet a helyére préselnünk.

Örömünkre szolgál, hogy az eddig helyhiány miatt kiszorult igen értékes és gazdag kézi-szakirodalom eddig "rejtegetett" része is helyet kapott Kézi-könyvtárunkban. Sajnos, a Kézikönyvtár szépirodalmi része változatlanul a könyvtárvezetői szobában maradt.

Néhány új folyóirattal is gazdagodtunk. Köztük a: Muzeumi Magazin, Műgyűjtő, Színház, Irodalomtörténet, Matematikai Lapok.

Három régi és három új kollegával nyitottunk március 31-én. Az új kollegák kitűnően állták a sarat. Igen sok méltatlankodó olvasót kellett megnyugtattunk, hogy a jövőben nem fordulhat elő ilyen hosszú zárvatartás.

Olvasóink nagy része változatlanul bizalommal van a könyvtárosok és a könyvtár iránt, hiszen igyekszünk udvariasak, szolgálatkészek lenni, a könyvtár anyaga pedig áttekinthető és gazdag.

Az első töredék-hét 4 napja alatt 444 olvasó iratkozott át az 1970. évre, ebből 32 új beiratkozó volt. Nem panaszkodhatunk! Megindult újból az élet, örömmel dolgozunk.

Ezuttal szeretnénk köszönetet mondani a két szomszéd könyvtárnak - a 11-esnek és 20-asnak - amelyek nem kis fáradságot vállaltak azzal, hogy a kényzerszünet alatt befogadták olvasóinkat.

CZAKÓ MÁRTA
38-as könyvtár

GYERMEKKÖNYVTÁRAINK ÉLETÉBŐL

Farsangi könyvkarnevál

"Elhatároztam, hogy ezentúl fontosabb dolgaimat titkosírással írom... Matpek lótápap totnirof aráinél ed mettötlökle." - Ez a Karinthy idézet volt a mottója annak a meghívónak, melyben a Fővárosi Művelődési Ház, a Szabó Ervin Könyvtár, a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó és a Magyar Uttörő Szövetség budapesti elnöksége farsangi könyvkarneválra hívta a fővárosi gyerekeket. A rendezvényt a Móra Ferenc Könyvkiadó fennállásának 20. évfordulója alkalmából megindított jubileumi olvasónapló pályázatra szervezték.

Az általános iskolai tanulók részére a Móra Kiadó minden évben ad ki olvasónaplót "Ezt olvastam" címen. Célja, hogy az általános iskolásokat a tudatos olvasásra, önálló véleményalkotásra nevelje. Az idei olvasónapló abban különbözik a többitől, hogy játékosabb a formája, sok rejtvényt közöl, ismert művek illusztrációiból, s részleteiből idéz, arra ösztönözve a pályázatban résztvevő gyerekeket, hogy az idézett műveket elolvasva felismerjék a közölt szövegeket. E mellett a hagyományokat követve, lehetőséget ad arra is, hogy a könyvekről alkotott saját véleményük is bekerüljön a naplóba. A fűzetben idézett könyveket a legszínvonalasabb gyermekirodalomból válogatták a

szerkesztők, ügyelve arra, hogy a magyar, szovjet, s a világirodalom klasz-
szikus művei egyaránt szerepeljenek benne. Az olvasónapló-pályázattal kap-
csolatos irodalmi délutánnak kettős célja volt: népszerűsíteni, s a gyerme-
kek minél szélesebb rétegével megismertetni a pályázatot, és megeleveníteni,
közelhozni az olvasónapló tartalmát a hallgatósághoz.

Mintegy 500 gyermek vett részt a rendezvényen, amelynek lényeges részét
képezte a jelentős ifjúsági írókkal való találkozás: Gergely Márta, Mándy
Iván és Tatay Sándor beszélgettek el a gyermekekkel. A Móra Kiadó szerkesz-
tője, Rákai István ismertette a pályázat feltételeit. Sok rejtvényvel, tom-
bolával, meglepetésnek szánt ötletekkel igyekeztek aktivizálni a közönséget.
A verseket, irodalmi szemelvényeket Kohut Magda és Fodor Tamás művészek mond-
ták el. A Kaláka együttes modern hangszerelésben magyar költők megzenésített
verseit adta elő. Az irodalmi délután egyik legszínesebb része a könyvkarne-
vál volt. Ebben a műsorszámban a gyermekek a legismertebb ifjúsági regény-
alakok jelmezeiben vonultak a színpadra. Végül alkalom adódott az írókkal
való személyes találkozóra, műveik dedikálására és könyvvásárlásra is.

A hallgatóság nagyobb része a gyermekkönyvtárak olvasóiból tevődött ösz-
sze. Ez főleg propagandisztikus célokból volt jelentős, mert így lehetőséget
kaptak a gyermekkönyvtárak dolgozói és olvasói, hogy tömegükkel jelentőségü-
ket demonstrálják. Tartalmilag igen fontos volt az a törekvés, hogy nem kö-
vetve a más fórumokon gyakran szokványos, olykor giccses gyermekrend-
vények stílusát, ez a műsor színvonalasat akart nyújtani. Már maga a tény, hogy ez
a nagy létszámú hallgatóság olyan jellegű műsoron vehetett részt, mely kö-
zépontjába a könyvet, az olvasást állította, igen biztató.

De a kettős újszerűségből hátrányok is adódtak. Az elsötétített színház-
terem elválasztja a színpadot a hallgatóságtól. A színház nézőterén-tartó-
zkodásnak amugyis vannak bizonyos passzív hagyományai: a hallgatóság, mint be-
fogadó fél, legfeljebb bírál, de nincs benne a színpadon játszódó történések-
ben. Ebben a helyzetben az a törekvés, hogy aktivizáljunk, érzelmileg, han-
gulatilag teljességgel magunkhoz vonjuk a hallgatóságot, szinte lehetetlen.
Talán szabad téren, tábortűz körül, kötetlen formában ezek a törekvések tel-
jesebben, felszabadultabban valósultak volna meg. A műsor folyamán határo-
zott erőlködést éreztünk a hangulat-teremtés érdekében. Ez különösen az író-
olvasó találkozók formájának kissé erőltetett megszervezésében, bekonferálá-
sában jutott kifejezésre. A műsor folyamán a szereplők és a közönség közti
kapcsolat megtalálására jó példa volt Fodor Tamásnak, a Kaláka együttesnek
és a jelmezes gyerekeknek a szereplése. Különállni a színpadon, de együtt
érezni a közönséggel, s az előadott művek tartalmával hangulatot kelteni;
műsorszámok sikerének ez volt a titka. Fodor Tamás fiatalos, friss előadása,
a kiválasztott remek irodalmi részletek, a Kaláka együttes fiatalokkal össze-
hangolt előadásmódja eltüntette a távolságot előadó s hallgatóság között. U-
gyancsak feszült figyelmet és érdeklődést keltett a jelmezes felvonulás. Aki
gyerekekkel foglalkozik, tudja, milyen izgalmas számukra a fantáziájukban
élő regényalaknak megjelenítése. A sok munkával, gondnal előkészített műsor-

szám során a gyermekek örömmel üdvözölték regénybeli ismerőseik, Robin Hood, Kinizsi Pál, Gergő gyerek, Úrhajós, Robotember és még sok más figura felvonulását. Kár, hogy a színpadon - mivel túl sok volt belőlük - a jelmezek egy része elsikkadt. A bevonuló gyermekek jelmezeinek egyenként való bemutatására is nagyobb súlyt kellett volna fektetni. A regényalakok nevének kitalálása, a legszebb jelmezek megszavazása már spontán adódott és ezt az igényt műsorszámként kihasználni ügyes rendezési fogás volt.

A műsoros összeállításban a rendezők próbálkozása új, de az alkalom, amikor ezt a stílust fejleszteni lehetne, ritka. Bármennyire is törekedett változatosságra, újszerűsége a forgatókönyv, s igyekezett minél sokoldalubb lenni, stílusa nem volt töretlen. Most, amikor a kulturális rendezvények jellege, s pedagógiai célkitűzéseink a kisebb, klubszerű foglalkozásokat igénylik, s ezen belül is a résztvevők minél teljesebb öntevékenységre törekszünk, feltehetnénk a kérdést, elérte-e a célját ez a műsor? Csinált-e kedvet az olvasáshoz, a könyvtárhoz, a pályázatban való részvételhez? Teljes szórakozást nyújtott-e, gazdagította-e ismeretekben gyermekeinket? Vajon ugyanilyen jellegű rendezvény kisebb körben, egy-egy gyermekkönyvtárban megrendezve nem lett volna-e hatásosabb, oldottabb, őszintébb?

JANCSOVICS KLÁRA
8-as gy.könyvtár

LENIN VETÉLKEDŐ - GYERMEKEKNEK

Milyen ember volt Lenin?

"Leninnek magas homloka, szakállja volt és forradalmat csinált."

Igy jellemezte egy harmadik osztályos kisdobos Lenint március 31-én, a XVIII. kerületi Hazafias Népfront helyiségében a 3-as gyermekkönyvtár bemutató vetélkedőjén.

Kéknnyakkendő, ünneplőbe öltözött kispajtások - a könyvtár olvasói - mondták el mindazt, amit láttak, hallottak, olvastak a nemzetközi munkásosztály nagy tanítójáról, és a foglalkozást vezető Hargitai Nándorné kiegészítette, s ha kellett, "helyére rakta" az elmondottakat. Ezek a gyerekek ugyanis még nem tanultak történelmet; amit tudtak, az a könyvtáros és pedagógus külön érdeme.

Az ünnepi hangulatot a kitűnő műsor már az első percekben megteremtette. A tartalmas kiállítás, a jól elhelyezett plakátok hatásosan szolgálták a célt. /Szerencsésebb lett volna azonban, ha a könyvtár nem kényszerül idegen környezetbe, hanem a megszokott helyiségében láthatja vendégül a meghívottakat!/
/

Hargitainé rutinosan irányította a vetélkedőt, közvetlen kapcsolatot teremtett a résztvevőkkel, aktivizálta őket. A kivülálló mit sem vett észre abból a bravurjából, hogy a felsőtagozatosok részére készített anyagot hogyan alakította, egyszerűsítette, vitte közel a kilenc-tizévesekhez. Ötle-
tességéből még egy kifejező szemelvény gyors kiválasztására és felolvasatá-
sára is futotta, amely jól kiegészítette, színesítette a gyerekek Leninről alkotott elképzelését.

A jó válaszok elismeréseként gyorsan gyűltek a piros csillagok a kis ke-
zekben, s a jutalomosztás után valamennyien elégedetten távoztak.

Vetélkedőt tartani sok munkát, fáradságot, izgalmat jelent. Hát még ha
bemutató foglalkozásról van szó! De a jó kezdeményezés hamar talál követésre.

A sikeres foglalkozás hatására a 2-es gyermekkönyvtárban is megemlékez-
tünk Lenin születésének századik évfordulójáról alsótagozatosok körében. Az
érdeklődés és a figyelem várakozáson felüli volt.

A Kerületi Könyvtárak Osztályán a vetélkedő anyaga - az eddigi gyakorlat
szerint - minden gyermekkönyvtáros számára hozzáférhető, további ötletek ki-
induló alapja és színvonalasabb tartalmi munka végzésére nyújt lehetőséget.

BARTA ANDRÁSNÉ

JÓZSEFVÁROSI GYERMEKEK ÖRÖME

/Megnyitotta kapuit az önálló 44-es gyermekkönyvtár/

Nehezen lehetne szépnek nevezni azt a jellegtelen józsefvárosi bérházat
a Kőrös utca és Kulich Gyula tér sarkán, ahol március 9-én megnyilt az új,
önálló 44-es gyermekkönyvtár. Az egyszerű ház közel 60 m²-es alapterületű
üzlethelyiségében ügyes elrendezéssel sikerült egy takaros kis könyvtárat
kialakítani. Az utcai frontra néz a 26 m²-es kölcsönző, ebből nyulik hátra
a nyolc személyes kis olvasóterem, a többi helyet az iroda, a raktár és a
mellékhelyiségek foglalják el.

Bizonyára várni lehetett volna még arra, hogy a józsefvárosi rekonstruk-
ció keretében új házban, sokkal nagyobb alapterületen, korszerűbb elrende-
zéssel új könyvtár épüljön. Mégis el kellett fogadni a felajánlott gyors
lehetőséget, mert a sűrűn lakott környék négy és félezer kisiskolásának mi-
nél előbb újra könyvet kellett kínálni. 1969 júniusában, majd egy éve költö-
zött ki a gyermekkönyvtár a 44-es felnőtt könyvtár részlegéből, hogy helyet
adjon a renoválás során kialakított olvasóteremnek. A megnyilt könyvtárban
most, bármennyire a legminimálisabb normáknak sem felel meg, hihetetlennek
tűnik, hogy hogyan dolgozhatott feleakkora helyen, hogyan tudott még ott is
évi 1200-1300 beiratkozott gyermeket ellátni.

A Kulich Gyula tér a Külső-Józsefváros központja. Szép időben a gyerekek a játszótérről szinte csak beugranak a könyvtárba, néhány perc innen a Dugonics és a Homok utcai iskola, alig több a Jázmin utcai, három megálló trolival, illetve villamossal a Horváth Mihály téri és a Vajda Péter utcai. Ha vadonatúj könyvtár épült volna, akkor sem épülhetett volna jobb helyen. /Már is kérhetjük az illetékeseket: itt épüljön majd az új is!/
Kevés az üzlet a téren, sötét a házak sora. A korán sötétedő koratavas estéken, a mozi és a presszó mellett hivatkozóan világos már a 12.sz. alatt a felnőtt könyvtár és a tér végén a 13-as számban a gyermekkönyvtár is.

A könyvtár hivatkozó fényének, a könyveket propagáló kirakatoknak és az iskolákhoz eljuttatott értesítésnek már az első hónapban jelentős eredménye volt. Négyszáznál több olvasó iratkozott be és egyre érkeznek azok, akik már várják, hogy újra könyvet cserélhessenek.

A szabadpolcon a 9 ezer könyv negyedrésze új, frissen fóliázott. A régi könyvek is új kötést, új burítást kaptak. Külön öröm a valóban teljesen új, 400 kötetes kézikönyvtár. A drágán vásárolt könyvek, melyek az előző helyiségben nem kerülhettek polcra, most napvilágra kerültek, a kis olvasók szeméi elé.

Nehéz volt kivárni a nyitás idejét, könyvtárosoknak, olvasóknak egyaránt. A gyerekolvasók megnőttek, mindegyikük lépett egy osztályt és a megnőtt kis kamaszokban bizony sokszor nem könnyű felismerni a tavalyi kisgyereket. Ezért szalad gyorsabban az idő a gyermekkönyvtárakban...

Nem számolhatunk be egyedi berendezésről, különleges könyvtártechnikai felszerelésről vagy meglepően új módszerekről a 44-es gyermekkönyvtárból. Jól felszerelt, tiszta és barátságos. Olyan, amilyennek minden könyvtárunknak, kicsinek és nagyoknak lennie kell és olyan, amiből még sokkal többre volna szükség Józsefváros- és egész Budapest szerte.

B. SZABÓ EMESE

LIRA A FELSZABADULÁSRÓL

A Költészet Napja alkalmából április 7-én szavalóversenyt rendeztünk a 2-es könyvtár gyermekrészlegében, - "Lira a felszabadulásról" címmel. Rendezvényünket az idei két nagy ünnep - felszabadulásunk 25. évfordulója, Lenin születésének 100. évfordulója - jegyében tartottuk. Kisdobosok és uttörők egyaránt benevezhettek, - elsősorban felszabadulással kapcsolatos, Lenintől szóló, vagy József Attila verssel. A gyerekek részéről nagy érdeklődés nyilvánult meg, - 42-en vettek részt ünnepélyünkön, - közülük 29 szavaló.

Először a kisdobos; majd az uttörők kategóriába tartozók mondták el a verseket. A zsűribe meghívtunk két magyar-szakos tanárt és a könyvtárvezetőt.

A gyerekek jól felkészültek, sok szép szavalatot hallottunk. A legnagyobb élményt a hallgatóságnak Váci Mihály: Még nem elég című verse nyújtotta - egy VIII. osztályos pajtás előadásában. A szavaloversenyt rövid értékelés és díjkiosztás zárta le. 5 kisdobos és 5 uttörő kapott könyvjutalmat.

A gyerekek megnézték a Költészet Hetére készült kiállításunkat, melyen külön kiemeltük az ideai Kossuth- és József Attila díjas költőket. Ugy érezzük, hogy rendezvényünkkel méltóképpen ünnepeltük a Költészet Napját.

2-ES KÖNYVTÁR, GYERMEKRÉSZLEG

NÉHÁNY SZÓ A PORTRÉ - VÁZLATOKRÓL

Az olvasói portrék megrajzolásához szükséges adatgyűjtés a könyvtárak egy részében teljesen, másutt részben befejeződött.

A portrék megírásának azonos szempontok szerint kell történnie, ezért részletes vázlatot készítünk, amely az egységes munkát biztosítja.

Az olvasásszociológiai szakbizottság megvitatta a vázlat tervét és javasolta, hogy az olvasott és jegyzéken aláhuzott, valamint a kérdőíven feltüntetett könyveket számszerűleg is értékeljük. A matematikus által elkészített számítási kulcs segítségével képet kapunk a régebben olvasott és az utóbbi félévben kölcsönzött könyvek összetételéről érték szerint és megállapíthatjuk, hogy a klasszikus és modern irodalom olvasottsága milyen arányban áll egymással. Az így kapott eredmények - bár nem abszolút érvénnyel - fontos kiindulópontot jelenthetnek az elemzésben.

A vázlat lehetőséget ad arra, hogy a kérdőívek és olvasmányfigyelés adatait minden portré esetében azonos sorrendben közölve, az olvasóról tovább feldolgozható objektív ismereteket nyerjünk. Ugyanakkor teret biztosít a könyvtáros mélyebb, vagy egyéb részletkérdésekre kiterjedő tapasztalatainak is. Természetesen az objektív és szubjektív ismeretek aránya különbözhet egymástól, hiszen a gyakran jelentkező, érdeklődő olvasót a könyvtáros alaposabban megismerheti, több szinnel gazdagodhat a portré, mintha a kérdőív válaszai mögött a feldolgozó emlékezetében nem jelenik meg a könyvtárba járó fiatal. A tartós megfigyelés eredményei érvényesülhetnek így a portrékban.

Jelenleg a 22-es könyvtárban az értékeléshez eddig rendelkezésre álló irásos anyag alapján /számítási kulcs, vázlat, a kérdőívhez mellékelte könyvlista-klasszikus-modern, értékes-kevésbé értékes könyvek csoportosításában/ próbaként elkészítenek néhány portrét, hogy a gyakorlat alapján lehessen a végleges vázlat válasz-kategóriáit, elemeit kidolgozni.

Reméljük, ily módon a portré-készítő könyvtárosok munkája is egyszerűbbé válik, az értékelés szempontjai elég körülhatároltak lesznek és a válaszok pontosan tartalmazni fogják a hatalmas munkával összegyűjtött tényanyagot.

A vázlat végleges kimunkálása után az érdekelt könyvtárakkal részletesen megbeszéljük a teendőket.

GÁL GYÖRGYNÉ

A KÖNYVTÁROSKÉPZÉSRŐL

A kerületi könyvtárakban igen nagy a munkaerővándorlás és naponta felmerül a képzés, továbbképzés problémája. Talán itt az ideje, hogy közösen végiggondoljuk, milyen lehetséges megoldások adódnak.

Szerintem a 16 év-előtt hozott - a könyvtárosok képzettségére vonatkozó - rendelet már elavult. Nem elégítik ki a szükségleteket a mai képzési lehetőségek sem.

A még érvényben lévő 11-2-18/1954 Np. M. számú rendelet a kerületi könyvtárak viszonylatában úgy rendelkezik többek között, hogy vezetővé csak azt lehet kinevezni, aki az egyetem vagy a pedagógiai főiskola magyar-történelem- vagy idegen nyelv szakát elvégezte. A beosztott könyvtárosok esetében megelégszik érettségivel.

Szerintem nem helyes: a./ különbséget tenni műveltségi követelményekben a vezető és a beosztott között; b./ közművelődési könyvtár esetében a humán, pontosan az irodalom-történelem szakra korlátozni a tudományos ismereteket. Az irodalomismeret beosztott könyvtáros esetén, aki legalább annyit érintkezik az olvasóval, mint vezetője, szintén elsőrangú követelmény. Intellektuális munkahelyeken általában azonos az iskolázottsági követelmény, akár vezetőről, akár beosztottról van szó. /Iskola, kórház stb./

Közművelődési könyvtárainkban nemcsak szépirodalmi és történeti műveket keresnek, nem is korlátozzuk a beszerzést ezekre a művekre, feladatunk az általános ismeretterjesztő irodalom propagálása is - ebből következik, hogy szükség van olyan könyvtárosokra, akiket ez a könyvanyag is érdekel, akik a különböző ismeretterjesztő műveket jól ismerik. Magam sem tartanám reálisnak, ha természettudományos, műszaki vagy akár közgazdasági szakképzettséget követelnénk, de jó lenne, ha könyvtárosink legalább egy része olyan intenzíven érdeklődne egy-egy tudományág fejlődése, ismeretterjesztő irodalma iránt, mint amilyen szívesen olvassa a modern szépirodalmat. Annál is szükségesebb ez, mert a tudományok ugrásszerű fejlődése messzemenően befolyásolja az olvasók igényeit. Az új tudományos eredményeket ismertető irodalom iránt egyre fokozódik az érdeklődés, - ugyanakkor a tömegkommunikációs eszközök fejlődésével és elterjedésével /TV, film, rádió, magnó/ az esztétikai igények kielégítésében a könyv szerepe csökken. Egyre nagyobb tömegek kulturálódásával a szépirodalom iránti érdeklődés számban ugyan nem csökken, de a tudományos olvas-

mányok iránti érdeklődés aránya nő, már azértis, mert az egyéni tanulás, egyéni ismeretszerzés legjobb eszköze továbbra is a könyv marad.

Lehetséges, hogy tévedek, de úgy tűnik, közoktatásunkkal sem vagyunk szinkronban; a központban természettudományos irodalmat kereső középiskolások azt panaszolják, hogy a fiókban nem tudnak anyagot kapni. Nincsenek meg a természettudományos folyóiratok- főleg a régebbi évfolyamok -, de tudomásom szerint - bár a középiskolásokat elsősorban kerületi könyvtárainkba irányítjuk, -pl. a Középiskolai Matematikai Lapok a központon kívül alig járnak más-hová hálózatunkban.

Tapasztaltam egyes esetekben bizonyos hamis öntudatot is diplomás kollégáknál. Gondolok a természettudományos szakmai oktatás idején félrevonuló kartárs megjegyzésére: "Én irodalmár vagyok - ez engem nem érdekel". Ezért tudom elképzelni azt, hogy csak középiskolai végzettséggel rendelkező könyvtáros - ha széles az érdeklődése - legalább annyira hasznosan tájékoztathat, mint mondjuk, hangsúlyozottan egyoldalú magyar-történelem szakos kollégája, - akinek tudása egyébként, ha nem fejleszti állandóan, bizonyos idő után épp-ugy elavul, mint a műszaki végzettségű diplomásé.

Szorosan összefügg problémánkkal, hogy a könyvtárosképzés, különösen a közművelődési könyvtárosképzés megoldatlan. Budapesten "nappali" középfoku könyvtárosképzés nincsen. Az egyetem olyan kis számú könyvtárost képez, hogy elhanyagolható mennyiségnek vehetjük. Könyvtárosaink tehát alapképzésüket nagyrészt munka közben kénytelenek megszerezni - ez áldozatot jelent és nagy megterhelést annak, aki tanul, de áldozatot követel a munkatársaktól, az intézménytől is. Két és fél évig még kibírható ez /bár jobb lenne, ha legalább részben könyvtárosaink érettségi után közvetlenül nappal végezhetnék a könyvtárosképzőt, mint felsőfoku szakiskolát/. Minthogy munkatársaink ezt a képzést nem érzik befejezettnek /a rendelet sem, sajnos/ utána még öt vagy hat évig egyetemen kívánják tanulmányaikat folytatni. Nem tudom elfogadni annak indokoltságát, hogy "papir" miatt, megerőltető munka mellett, nagyrészt második műszakkal megterhelt nők végezzenek magyar-történelem szakot /nem akarnak tanárnak menni, nem akarnak kutató történészek, irodalmárok lenni/ csak azért, mert ehhez van kötve könyvtári előmenetelük. Bizonyos, hogy könyvtári dolgozó, a könyvtár szempontjából hasznosabban képezheti magát tovább - akár önálló tanulással - és ennek eredményességét még vizsgával is bizonyíthatná. Szerencsénk még, hogy megnyílt az esti marxista egyetem - ami az eléggé hiányzó társadalomtudományi képzést könyvtárosainknak megadja - bár ennek hallgatóinál is érvényesül a kissé egyoldalú könyvtárosi beállítottság, amikor szinte egyöntetűen az esztétikai szakosító tanfolyamot választják.

Mindez szükségessé teszi, hogy Budapesten is lehetővé váljon a középfoku és felsőfoku "nappali" könyvtárosképzés. Emellett szól az is, hogy a mai munkaerőhiány mellett a tanulmányok végzése közben a fiataloknak módjuk van viszonylag jól fizetett alkalmi munkát vállalniok, tehát nincsenek kényszerítő anyagi körülmények, melyek a továbbtanulást akadályozzák.

Helyes volna, ha a középfoku végzettségű könyvtárosok számára - amennyi-

ben alkalmasak vezetői beosztásra - lehetővé tennék, hogy szakmai tájékozottságukról - ami a könyvtári gazdasági adminisztrációra és a kerületi tanácsok feladat- és jogkörének ismeretére is kiterjed - vizsgával tegyenek tanubizonyosságot és tekintsenek el ilyen esetben az egyetemi diplomától. Indokoltnak tartanám azt is, hogy a nagyobb tájékozottságot, önálló kutató munkára való alkalmasságot, beosztott könyvtáros esetében is, mind anyagi, mind erkölcsi formában honoráljuk.

Ugyanakkor a nem könyvtárosi diplomával rendelkező munkatársaink számára össze kellene állítani a "ráfejelő" könyvtárosi szakképesítő anyagát.

G. NYILAS MÁRTA

/Szerkesztőség reméli, hogy sokan, fiatalok és tapasztalt kollégáink fejtik majd ki e fontos kérdéstről véleményüket./

A TOVÁBBKÉPZÉS HIREI

Február 11.: A felszabadult 25 év társadalmi-történeti értékelése

Művelődési előadássorozatunk keretében február 11-én Kiss György, az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete munkatársa tartott előadást "A felszabadult 25 év társadalmi-történeti értékelése" címmel. A népi demokratikus Magyarország megalakulásának történelmi előzményeit elméleti síkon fejtette ki, majd a "nagy fordulat" előfeltételeit ismertette. - Ujszerű szempontok alapján, egyéni véleményének hangot adva foglalta össze az egész kor szak jellemző sajátosságait, megvilágítva a történelmi helyzetek rejtett összefüggéseit.

Azok számára, akik az új Magyarország megszületése időszakában már résztvettek az építés munkájában és azoknak is, akik csak az elmúlt esztendőben váltak felnőtté, - egyaránt értékes, sok új ismeretet adó előadás volt.

H. DRECHSLER ÁGNES

Március 4.: Koczkás Sándor előadása felszabadulás utáni irodalmunkról

Hagyományos szerda délelőtti összejövetelünket, március 4-én, a Fővárosi Művelődési Házban tartottuk. Izgalmas témáról hallottunk érdekes, ujszerű előadást; Koczkás Sándor egyetemi adjunktus beszélt felszabadulás utáni irodalmunkról.

A témát sokoldalúan, nem annyira irodalmi, mint inkább filozófiai síkon közelítette meg. Előadása során, arra a kérdésre válaszolt, hogy a felszabadulás utáni irodalom mit hozott a magyar irodalom egészébe? Hangsúlyozta, hogy erről a 25 évről nem lehet úgy beszélnünk, mint egy lezárt korszakról,

hiszen felszabadulás utáni irodalmunk ma is, most is, forrásban, átalakulásban, fejlődésben van. Az előadáson közreműködött Koncz Gábor színművész.

MEZŐFI ÉVA

Március 11.: A továbbképzés új, vonzó formája - a filmvetítés

1970. március 11-én a Toldi moziban könyvtárunk dolgozói számára levetítették Dobozy - Várkonyi új filmjét, az Eljött a tavasz-t, mely ma Szemtől szembe címen megy a mozikban. Két nagy népművelési intézmény találkozott, egyiknek a film-, másiknak a könyvkultúra ápolása a feladata. Példája a népművelési formák és módszerek egységének. Ugyanis a FÖMO és könyvtárunk most lépett az alkalomszerű kapcsolatok továbbfejlesztésének útjára. Az eddigi spontaneitást a tudatos és tervszerűen szervezett együttműködés és együttműködés hosszú folyamatának kell felváltania.

Ennek a gyümölcsöző munkakapcsolatot sejtető koncepciónak első jele volt a film ősbemutatója és az azt követő vita. A "könyvből-film reláció" és az ebből fakadó sajátos agitációs és propagandamunka termékeny forrása lehet könyvforgalmunk emelésének /talán olvasótoborzásunknak is/, de a mozivállalatnak sem közömbös, mert növelheti az említett módon fogant műalkotások látogatóinak számát, és könyvtárosaink által befolyásolhatja, vagy irányíthatja azok közönséghatását is.

A látott film legnagyobb erénye nem képi világában van. Ortodox módon alkalmazza a filmműfaj törvényeit. Példaadó pontossággal, a rendezőtől megszokott stílusban. Mégis "nagy film", mert filozófiai és morális töltése újabbkori történelmünk eseményeibe ágyazva, állásfoglalásra ösztönöz.

A vetítést kísérő ankét sem volt szokványos, követte a film szellemét, Dobozy elvtárs tovább mélyítette a témát és bevont alkotói gondjaiba is. Őszintén beszélt sok, ma még kényesnek tartott problémáról.

A film-könyv-filmes-könyvtáros találkozó kezdeményezésünket, reméljük, újabbak követik majd.

-cz -gy

Március 19: A propagandáról

Szecske Tamás érdekes, új szempontokat hozó cikkét tette közzé a Társadalmi Szemle 1969. évi 10. száma, a propaganda rendszeréről.

Március 19-én, az Oktatási Tanács meghívására a szerző, aki a Tömegkommunikációs Kutatóközpont igazgatója, eljött és válaszolt a könyvtárunk munkatársait is méltán érdeklő problémáról feltett kérdéseinkre. Szólt a békés-, illetve a háboru alatti időszak Rádiójának teleinformációs módszereiről, a visszacsatolásról, az információt adó személyiségek beidegződött

értékszintjéről és a különféle nemzetközi és magyar kulturszociológiai felmérésekről. Kiemelte: egyre inkább az a tendencia kerül előtérbe, hogy a döntéseket megelőzően mérjük fel a közvélemény "állapotát", tudassuk a különböző alternatívákat, majd vizsgáljuk meg azt a döntés, illetve a végrehajtás után is. A 40-50-es évek elejei kétlépcsős közléssel szembeállította a ma izlésteremtő, a demokratizmus irányába /Fórum stb./ ható törekvéseit. Beszélt a passzív; a l'art pour l'art jól informált emberről, a manipulációról, valamint arról, hogy ne becsüljük alá azoknak az intelligenciáját és logikus gondolkodását, akiknek az információkat szánjuk, de ismeretszintjüket se becsüljük túl. A mögöttes szöveg hatásfokáról; egy-egy, a TV-ben propagált könyvnek /pl. Szabó Magda: Katalin utca/ a keresettség görbéről; az olvasó-statisztikáról /demográfiai hullám szerepéről/; az irodalom direkt-propagandájáról; a kommercializálódás elleni harcról is szó esett.

Végül felmerült a Tömegkommunikációs Központ és a Könyvtárunk közötti esetleges összehangolt könyvpropaganda lehetősége.

A számos izgalmas kérdést felvető beszélgetést más alkalommal szívesen folytatnánk - ezzel a kéréssel köszöntük meg Szecske Tamás "vendégeskedését" könyvtárunkban.

LAKOS KATALIN

A HELYI KÖNYVISMERTETÉSEKRŐL

A könyvismeret elengedhetetlen feltétele az olvasószolgálati munkának. Ha a könyvtáros a nap 24 órájában csak olvasna, akkor sem tudna lépést tartani a könyvterméssel. Ha pedig a folyóirat-irodalomban is folyamatosan akar tájékozódni, akkor elmondható, hogy nehéz fába vágja a fejszét, mert lehetetlenre vállalkozik.

Nem véletlenül panaszkodnak a könyvtárosok a szabadidő hiányára. Hiszen a könyvtári dolgozók több, mint 80 %-a nő, így felesleges most itt részletezni az olvasás melletti egyéb teendőket. Mégis kell időt szakítani, mégpedig szabadidejükből, a rendszeres felkészülésre, ha úgy tetszik, "lépés-tartásra". A módszer sokféle lehet, de un. jó módszer annál kevesebb. Mert bizonyára egyetértenek velem, ha nem tartom jónak azokat a helyi könyvismertetéseket, amelyekre a könyvtárosok indokoltan, vagy indokolatlanul hiányosan készültek fel, vagy - űram bocsá'- el sem olvasták azt a könyvet, amit ismertetniük kellett volna. A m i é r t talán megmagyarázható, de a mások idejével való visszaélést nem tudom semmivel mentegetni és az ilyen és hasonló un. ismertetések csak bosszuságra, de nem okulásra valók. Elnézést kérek azoktól a csoportoktól, ahol nem ez a gyakorlat. Nem tartom igazán szerencsésnek a könyvismertetéseknek ezt a csoportos, több könyvtár kollektíváját összefogó formáját.

Az igazi maradandó élményt az hagyja bennünk, ha egy-egy kollektíván belül vitatkozunk, vagy beszélgetünk a könyvről. Ezt minden könyvtárban meg is teszik egy-egy jó vagy rossz könyv esetében. Ez jó módszernek nevezhető, hiszen mindkét partner vitaképes, "aktív" -, mert ismeri, olvasta az adott könyvet, míg a könyvismertetések egy-egy "aktív" ismertető és kb. 10 "passzív" hallgató vesz részt. Ahhoz, hogy könyvismeretre tegyünk szert, sőt könyvajánlásra vállalkozzunk, véleményem szerint elegendő, ha: elolvassuk a könyvet, de legalábbis beleolvassunk és ismertetjük pl. az "ÚJ KÖNYVEK" ajánlását /ami nem mindig jó, de ez más kérdés/. A könyvet kézbe kell venni, többször is, ez a fő. Azzal, hogy ismertetik a tartalmat, felkelthetik az érdeklődésemet 1-2 könyv iránt, hogy magam is elolvassam, de még sokat nem tudok meg a könyvről. Ezért a könyvismertetések jelenlegi csoportos formáját nem tartom jónak. Bár hallottam, hogy a gyermekkönyvtárak jó tapasztalatokkal rendelkeznek ilyen téren, de mivel csak felnőtt könyvtárban dolgozom, ehhez nem tudok hozzászólni.

Tetszett az új próbálkozás: a Dobozy dráma levetítése és közös megtekintése, de szerencsétlen volt az utána bekövetkező gyors, pánikszerű "menekülés" vissza, időre a könyvtárba. Lehetett volna és kellett volna ott a film hatása alatt - /legintenzívebb hatás a vizuális/ - beszélgetni, vitatkozni. Ugy érzem, ennél jobb ismertetés nincs. Igaz, hogy nem 20 könyvet, csupán egy drámát ismertünk meg, de mi több annál, mint hogy egy író is, személyesen. Nem tudom, mennyire áll módunkban az ilyen vetítés, de én erre szavazok. Inkább egy jó filmvetítés, mint nem is irom le, hogy hány rossz könyvismertetés.

Jó dolog a könyvannotálás is a könyvismeret szerzésre. Legősibb hagyományait éppen a 4-es könyvtár őrzi. Rövid, tömör tartalmi összefoglalók ezek kis kartonokon, amiket gémkapoccsal erősítenek a könyvre. Jó "mankóul" szolgálnak az olvasóknak és még a könyvtárosoknak is, az olvasószolgálati munkában.

Minden könyvtárnak vannak sajátos, egyedi módszerei, közös könyvvásárlás, jegyzék megbeszélés, vagy a könyvtárba érkezett új könyvek közös átnézése stb. Ezek pótolhatják a helyi könyvismertetéseket.

Jó lenne, ha itt a Híradó hasábjain a könyvtárosok beszámolnának ezzel kapcsolatos - jó - tapasztalataikról.

BÁRÁNY ÉVA

4-es könyvtár

/A szerkesztőség kéri az évek óta rendszeresen könyvismertetést tartó könyvtárosokat, közöljék, hogyan készítik elő, hogyan vezetik a találkozók; milyen a tartalma és a formája az egyes ismertetéseknek és az egésznek; milyen hatásról tudnak számot adni; pl. a kollektívák könyvismeretének növelése, az előadókészség, a könyvről való beszélgetés gyakorlatának fejlesztése, felelősségérzet ébresztése, táplálása a kollektíva iránt stb./

A TELEVIZIÓ A KÖNYVTÁRBAN

Április 11-én a "Televízió jelenti" adásban feltűnt a 48-as könyvtár olvasóterme. Innen jelenthette be Révész elvtárs a fővárosi olvasóközönségnek, hogy a FSZÉK mintegy tucat kerületi könyvtárban, elsősorban a peremkerületekben bevezette a szombat-vasárnapi nyitvatartást, csatlakozva a központi könyvtár eddig is meglévő hasonló szolgáltatásához. Mint ismeretes, ezzel is támogatni kívánjuk a rossz otthoni körülmények között tanuló, hátrányos helyzetű fiatalokat.

Ez volt a régvárt közlés a társadalmi igény valóraváltásáról, melyet könyvtárunk nem kevés anyagi és szellemi áldozat árán valósít majd meg, mint Révész elvtárs hangsúlyozta is.

Kétségtelenül ez a bejelentés volt az adásban a nagyadu, mégis ki szeretnénk térni néhány epizódra is. Először is arra a szellemes megoldásra, hogy egy külpolitikai interjú után "jött be" a könyvtár képe, azzal az utalással, hogy aki a témáról többet akar tudni, menjen olvasnivalóért a könyvtárba. Ez már könyvtárpropaganda, még hozzá nem "általában". Rendkívül fontos, hogy összekapcsolódjék a közönség tudatában a könyv és a könyvtár fogalma.

Azután egy kis költészetnap jelenet következett, interjú Bella István költővel és Telessy Gyöngyi színművésznővel, aki verseket olvasott fel. Nagy kár, hogy az egyébként kitűnő riporter, Rapcsányi László nem jegyezte meg, hogy egy ilyen költői-színészi látogatás nem véletlen epizód nálunk, hanem könyvtárunk általános gyakorlata, hiszen olvasóink kedvéért gyakran meghívjuk a művészeket.

Ide kívánczó ötletem ezzel kapcsolatban: Vajon nem rendezhetné-e olykor a Televízió a könyvvel kapcsolatos műsorait /könyvismertetések, írói interjúk, Nyitott könyv stb./ erre alkalmas, bizonyosan vendégszerető könyvtárainkban? Természetes közegükben, könyvtárosoktól, olvasóktól körülvéve valószínűleg elevebben hatnának ezek a műsorok, s mindketten, TV és könyvtár közelebb jutnának közös célunk, az Olvasó Nép számának gyarapításához.

- y.

Igazgatósági ülések

Az igazgatóság 1970 március 3-i ülésén döntött az 1970-71-es tanévben iskolára javasoltak személyéről. A Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemre öt, a debreceni Felsőfoku Tanítóképző Intézet kihelyezett tagozatára /a SZOT keretében folyó két és fél éves képzés/ szintén öt munkatársunkat jelölte.

... határozott a Költészet Napjával kapcsolatos teendőkről.

... intézkedett a KISZ szervezetünk által a "TV-t minden iskolának" akció keretében a fényeslitkei általános iskolának ajándékozott TV készülék eljuttatásáról.

... tájékozódott azokról a feltáró munkákról és eredményeikről, amelyeket a Központ Olvasószolgálatá kezdeményezett és szervezett.

Március 10-én megvitatta a belső el-

lenőr 1970. évi munkatervét és úgy döntött, hogy azt egy közeli időpontban - az 1969. évi revizori jelentéssel együtt - újból napirendre tűzi.

... javaslatot tett az 1970-71. évi igazgatósági tanácsülésekre meghívott hálózati könyvtárosok személyéről. Révész Ferenc igazgató e javaslat alapján kijelölteket két évi időtartamra az igazgatósági tanácsülésekre meghívta, illetve megbízatásukat megújította.

Március 19-én döntött az 1970 április 4-i jutalmazásokról.

... megvizsgálta a X., XIII. és XIV. kerületi Tanácsok kezdeményezése alapján e kerületekben létesítendő könyvtárfiókok, illetve olvasóterem megvalósításának lehetőségeit.

PÁRTHIREK

Április elsejéig bezárólag valamenyi pártcsoportunk ünnepi visszaemlékezésre hívta meg a könyvtárunkban dolgozó régi párttagokat. E visszaemlékezéseken részt vettek a pártcsoportokhoz tartozó pártonkívüli munkatársak és KISZ fiatalok is.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Felszabadulási Jubileumi Emlék-

érmeket adományozott hazánk felszabadulása 25. évfordulója alkalmából. "A Felszabadulási Jubileumi Emlékérmeket az Elnöki Tanács azoknak adományozta, akik a független, szabad és demokratikus Magyarország megszületéséért és megerősödéséért, a szabadságért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott küzdelemben kiemagasló érdemeket szereztek." /Kivo-

nat a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 143/1970. sz. határozatából./

Bánk Ferencné
Bogyoszlai Sándorné
Csernák Béláné
Dénes Aladárné
Dobos Pirooska
Dobrava Jánosné
Dömötör Ferencné
Farkas Józsefné
Dr. Geréb Lászlóné
Hollósi Tiborné
Hont Péterné
Ilics Sándorné
Jellinek Lászlóné
Király Lászlóné
Lakner Gyuláné

E kitüntetésben a következő elvtársaink részesültek:

Oláh Istvánné
Pataki Ferenc
Perlusz Józsefné
Dr. Remete László
Révész Ferenc
Dr. Rubinyi György
Rudas Klára
Sárdi Károly
Sugár Jenőné
Dr. Szelestey Gyuláné
Szilágyi Zoltánné
Dr. Tolnai György
Trink Károly
Wiener Józsefné
Dr. Zalai Zoltán

Valamennyi elvtársnak ezuton is sok sikert, jó egészséget, sok-sok boldogságot kívánunk.

Március 31-én tartottuk a Felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi taggyűlésünket, melyen a párttagságon kívül résztvett a Szakszervezeti Bizottság és a KISZ vezetőség.

KISZ szervezetünk Antológia együttesének ünnepi műsora után Hont Péter-

né párttitkár köszöntötte a párttagságot. A nagyon szűkre méretezett ebédlőben még sokáig együttmaradtak vendégeink és a párttagság, beszélgetve, visszaemlékezve, énekelve.

Szeretettel köszöntjük Dr. Tolnai György elvtársat, aki sok éves munkásmozgalmi tevékenységéért a Munkaérdemrend ezüst fokozata kitüntetésben részesült.

KISZ-hírek

Március 10-én du. 3 órakor a KISZ Budapesti Bizottságán került sor az olvasómozgalommal foglalkozó 22 KISZ aktivista és a kerületi KISZ Bizottságok kulturfelelőseinek bemutatására. A találkozó rendkívül hangulatos és baráti légkörben zajlott le,

az illetékesek kerületenként beszéltek meg az aktuális feladatokat.

KISZ szervezetünk politikai vitakörében, melyet Szőke Tiborné igazgatóh. vezet, március 13-án és 27-én Lenin Baloldaliság - a kommunizmus

LENINRŐL az ifjúságnak

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
Budapest, 1970

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

AJÁNLOTT IRODALOM
az országos
középszkolai tanulmányi verseny

LENIN
témához

Kézirat gyanánt

Budapest 1969

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

LENIN

BIBLIOGRÁFIAI VÁLOGATÁS
A LENINRŐL SZÓLÓ MAGYAR NYELVŰ MŰVEKBŐL
SZÜLETÉSÉNEK KILENCVENEDIK ÉVFORDULÓJÁRA

BUDAPEST, 1960

gyermekbetegsége című művét; ápr. 17-én a tudományos-technikai forradalom filozófiai problémáit vitattuk meg. Március 31-én felszabadulásunk 25. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepélyes párttaggyűlésre a pártvezetőség meghívta KISZ vezetőségünket és valamennyi vezetőségi tagnak Lenin Emlékplakettet ajándékozott.

Április 3-án a KISZ szervezet által vásárolt televíziót küldöttség vitte Fényeslitkére, ahol a fényeslitkei Általános Iskola felszabadulási ünnepségének keretében adták át az ajándékot.

Április 9-én ünnepi taggyűlést tartott KISZ szervezetünk, melyen az Antológia együttes bemutatta "Huszonötéve tavasszal" című emlékműsorát.

Április 12-én, a kommunista vasárnapon 30 lelkes KISZ fiatal dolgozott az ebédlőben. Munkájuk eredménye az MSZBT Jubileumi olvasómozgalom 7000 pályázatának értékelése és 1600 Ft, melyet e munkáért kaptunk, és a Vietnámi számlára fizettünk be.

Szakszervezeti hírek

A Szakszervezeti Bizottság elkészítette a Közalkalmazottak Budapesti Bizottsága elnökségének jelentését dolgozóink élet- és munkakörülményeivel kapcsolatos tevékenységéről. Az elnökség február 13-i ülése, - amelyen jelen voltak meghívottként Révész Ferenc igazgató, Hont Péterné párttitkár és Uray Béla SZB elnök - a jelentést megtárgyalta. Az elnökség tagjai közül többen a saját tapasztalataikból merítve vitatták meg a jelentést.

Egyértelmű volt az a megállapítás, hogy a jelentés mértéktartó és hogy régen tárgyalt az elnökség ilyen jól elkészített összefoglalót.

Az elnökség úgy döntött, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nehéz helyzetére való tekintettel, kiemelten foglalkozik a jelentésben felsorolt problémákkal. Az elnökség a hozott határozatokkal együtt elküldte a jelentést a Fővárosi Tanács Művelődési Főosztályához azzal, hogy záros határidőn belül a Főosztály, a Közalkalmazottak Budapesti Bizottsága és a könyvtár illetékesi vizsgálják meg: milyen intézkedéseket kell hozni a felvetett problémák megoldására.

o

Március 21-én a könyvtár titkárságán bensőséges ünnepségen adták át a 25 éves tagsággal rendelkező szakszervezeti tagoknak a Közalkalmazottak Budapesti Bizottságának emléklapjait.

Tóth Istvánné, a Budapesti Bizottság titkárhelyettesének üdvözlő szavait követően, fehér asztal mellett, szívélyesen elbeszélgettek a "veterán" szak - szervezeti tagok.

A Szakszervezeti Bizottság titkára egy aláírás nélküli levelet kapott, amelynek írója azt javasolja, hogy a könyvtár nyugdíjasai közül azok, akik 10 - 15 - 20 évet töltöttek a könyvtár alkalmazásában, utólag megkaphassák a törzsgárda jelvényt.

Kedves Ismeretlen Levélíró! Javaslatát az Igazgatóság elfogadta és a Szakszervezeti Bizottsággal együtt úgy döntött, hogy ősszel, a szokásos nyugdíjastalálkozón átadja a törzsgárda-jelvényeket a jogosult nyugdíjas kollégáknak.

o

Április 16-án a Szakszervezeti Tanács ülést tartott. Ezen, mint meghívott vendégek, részt vettek Révész Ferenc igazgató és Sávoly Veronika, gazdasági igazgatóhelyettes. A Tanácsülésnek három napirendi pontja volt:

Elsőként a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Szakszervezeti Bizottsága bér-gazdálkodással kapcsolatos irányelveit tárgyalták. Hosszas vita után a Szakszervezeti Tanács a következő határozatot fogadta el: "A nem tartósan megtakarított béralap /egy hónap, vagy egy hónapot meghaladó betegségből, fizetés nélküli szabadságból, betöltetlen állásból adódó/ összegének 30 %-át kapja meg az egység kollektívája, ahol az képződött. Természetesen csak abban az esetben, ha az adott idő alatt nem kaptak kiegészítőt, s ugyanakkor a végzett munka megfelelő szinten történt. Az egy hónapnál rövidebb hiányzás esetén a 30 % nem érvényesíthető, azonban a többletmunka elvégzését, mint jutalmazási szempontot figyelembe kell venni.

Második pontként a Szakszervezeti Bizottság 1970. évi munkatervét tárgyalta és hagyta jóvá a Szakszervezeti Tanács. Végül a könyvtárunktól két eltávolított tanácsstag, Kemenes Tiborné és Lada Hajnal helyére Tverdota Miklósnét és Richlich Ilonát javasolta a Szakszervezeti Bizottság. A Szakszervezeti Tanács a javaslatot elfogadta.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Szakszervezeti Tanácsának a bér-gazdálkodással kapcsolatos irányelvei

Am 1968. január 1-én bevezetett új gazdaságirányítási rendszer a többi között alapvető változásokat hozott a költségvetési szervek létszám és bér-gazdálkodásában. A gazdálkodás eddigi túlzott megkötöttségével szemben növelte az intézmények, így könyvtárunk önállóságát és felelősségét, emellett biztosította a rendelkezésre álló béralapon belül a könyvtár igényeinek megfelelő ésszerű és takarékos bér-gazdálkodást.

A létszám-mozgások, nyugdíjazások következtében felszabadult alaphélt elég körülményes volt azelőtt felhasználni, most ez sokkal egyszerűbbé vált. Az így megtakarított alaphélt, valamint a kormányrendelet szerinti 2 %-os béralap-fejlesztés, ha szerény keretek között is, de a korábbinál nagyobb mértékben ad lehetőséget bérkorrekcióra.

A létszám-gazdálkodás új rendszere - az eddigi merev státusz-rendszerrel szemben - a legújszerűbb változást jelenti. A könyvtár béralapkeretének megtartásával kevesebb dolgozót magasabb átlagbérrel, vagy több dolgozót alacsonyabb átlagbérrel foglalkoztathat.

Az eddigi különálló fő- és részfoglalkoztatásra előirányzott összeg egy egységben szerepel s így lehetőség van a fő- vagy részfoglalkoztatású állás szűkítésére vagy bővítésére, ahogyan ezt az adott feladatok ellátása kívánja. Az új rendszer az objektív tények mellett, igen sok szubjektív megítélési lehetőséget is magában rejt. Az egységeknek /osztály, csoport. Kerületi Könyvtár/ feladatát mennyiségi és minőségi csökkenés nélkül változtatlanul el kell látniuk, éppen azért csakis alapos felmérés, mérlegelés és kimunkálás után lehet esetleges létszám-változtatásokat végrehajtani. Figyelemmel kell lenni a dolgozók politikai, erkölcsi megítélésére, leterhelésük mértékére, mert ennek elhanyagolása befolyásolja a közhangulatot, a figyelem lazulását eredményezheti, vagy a biztonságérzetet, a stabilitást gyengíti.

A jelenlegi átlagbérek alakítását, a meglévő bérfeszültségek csökkentését nem elsősorban a létszám-mozgásokból adódó felszabadult béralap felhasználásával, hanem számolva az évenkénti 2 %-os béralapfejlesztéssel, a távlati fejlődést figyelembe véve, átgondolt, megalapozott intézkedések folyamatában kell rendezni. A kellő mérlegelés, a helyes intézkedés kizárja az egyes egységek közötti létszám-aránytalanságokat, esetleges feszültségeket.

Béremelésnél a végzett munka, a feladatok mennyisége, valamint a dolgozó felelőssége legyen mérvadó. A kiemelkedő munkát végzők nagyobb anyagi elismerésben részesüljenek. A szociális szempontok túlzott érvényesítése a jelenlegi helyzeten csak ronthat és bérfeszültséget okozhat.

Bérezési politikánkban az alábbi szempontok érvényesüljenek:

- 1./ Betöltött munkakör /felelősség mértéke/. Vezetőknél az általuk vezetett egység nagysága, feladata, tagoltsága, a dolgozók száma.
- 2./ A végzett munka mennyisége, minősége s annak hatása.
- 3./ Képzettség, képesség, rátermettség, szorgalom.
- 4./ A munkában eltöltött évek száma.
- 5./ A kapott kitüntetések, jutalmazások, tisztségviselési tagság.
- 6./ Társadalmi tevékenység. A kollektiva életében közrejátszó pozitív, vagy negatív szerep.
- 7./ Volt-e fegyelmi büntetése, annak jellege, valamint a fegyelmi óta tanúsított magatartása.

A jutalmazásnál a már említett szempontokon kívül a következőket kell figyelembe venni:

- 1./ A nem tartósan megtakarított béralap /egy hónapot meghaladó betegségről, fizetés nélküli szabadságból, betöltetlen állásból adódó/összegének 30 %-át kapja meg az az egység kollektívája, ahol az képződött. Természetesen csak abban az esetben, ha az adott idő alatt nem kaptak kisegítőt, s ugyanakkor a végzett munka megfelelő szinten történt.
- 2./ A jutalom összegének elapozását kerülni kell. Türekedni kell arra, hogy az egy dolgozónak adható jutalom összegét növeljük.
- 3./ Célfeladatok megvalósítása esetén a jutalmazás összegét a végzett munka hasznossága, gyakorlati alkalmazása, vagy alkalmazhatósága határozza meg.

A szakszervezet szerepe és feladata ezen a téren:

A szakszervezeti bizottságnak az egyesdi ügyekkel szemben /hacsak nem kirívó esetekről van szó/ elsősorban az egyes csoportok, kollektívák érdekeit kell képviselni és érvényre juttatni. A bérpolitikai irányelvek, bérezési arányok, munkaköri bérnívók stb. helyes alkalmazásában részt kell venniük saját szakszervezeti szerveinknek /Szakszervezeti Tanács, SZB, bizalmiak/. Ezzel a tevékenységgel nyújthatunk segítséget az Intézet Vezetőségének, hogy a jövőben az eddiginél sokkal elemzőbb és megalapozottabb bérpolitika alapján hozhassa meg ilyen irányú döntéseit.

A SPORTKÖR HIREI

Természetjárás:

"... Mindenekelőtt a szokatlan légáramlástól és a szabadabb kilátástól megrendülve megálltam, mint valami báva. Hátranézek: a felhők a lábam alatt voltak, s már kevésbé volt számomra hihetetlen az Athosz és az Olymposz, mert amit ezekről hallottam és olvastam valaha, ezen a kevésbé híres hegyen saját szememmel láthattam..."
/Petrarca, 1336/

Máj. 10. PILIS HEGYSEG. Pilisszentlászló - Borjűfő - Nagyvillám - Visegrád. Túravezető: Jancsovics Klára. Találkozó: 7.45, Margithid, HÉV automaták. Visszaérkezés: kb. 18 h. Költség: kb. 20.- Ft. Fizetendő máj. 7.-ig Márffy Istvánnál (Központ, Osztályozó).

- Máj. 17. BÖRZSÖNY HEGYSEG. Munkatúra! Nagymaros - Hegyestető - Törökmező - Nagymaros. Túravezető: Hargitai Nándorné. Találkozó: 6.30, Nyugati pu. pénztárcsarnok, az induló vonatok táblája előtt. Visszaérkezés: kb. 20 h. Költség: kb. 15.- Ft.
- Máj. 24. Ifjúsági túra. Az Országjáró Diákok Találkozója. Hely, útvonal, időpont központi kiírás szerint a későbbiekben. Túravezető: Márffy István.
- Máj. 31. PILIS HEGYSÉG. A VIII. ker. Természetbarát Szövetség találkozója Sikárospusztán. Szentendre - Dömörkapu - Sikáros - Dömös. Túravezető: Csomor Tibor. Találkozó: 7.30, Margithid, HÉV automaták. Költség: kb. 15.- Ft.
- Jun. 14. GYERMEKNAP A ZSIROSHEGYLEN. Csillagtúra Nagykovácsiról, Solymárról, Budakesziről. (Az Ördögtorony minősítési pont érintése.) Túravezető: Csomor Zsuzsa, Hargitai Nándor, Oravecz Zsuzsa. Minden kedves kollégánk gyermekét szívesen látjuk. VETÉLKEDŐ, ZSÁKBAFUTÁS, LEPENYEVÉS! A találkozók helyét és időpontját később közöljük.
- Jun. 21. ESZTERGOMI HEGYSÉG. Minősítő túra. Esztergom pu. - Vas- kapu - Hideglelőskereszt - Esztergom. Program az időjárás szerint módosulhat. Túravezető: Klinda Mária. Találkozó: 7.15, Nyugati pu. Az induló vonatok táblája alatt. Visszaérkezés esetleg hajóval. (Ez esetben este 10 h körül.) Költség: kb. 20.- Ft. Fizetendő jun. 19-ig a túravezetőnél.
- Jun. 28. PILIS HEGYSÉG. Minősítő túra. Pilisszentlászló - Apátkúti völgy - Visegrád. Túravezető: Rudas Klára. Találkozó: 7.45, Margithid, HÉV automaták. Visszaérkezés kb. 19 h-kor.

Kérjük minden résztvevőnket, hogy a folyó évre érvényesített turistaigazolványokat, valamint félárú MAV igazolványaikat minden túrára hozzák magukkal.

Túránkön szeretettel várunk mindenkit: tagot és nem tagot, könyvtárost és civilt, fiatalot és még fiatalabbat, aki a jó levegőt, a szép tájakat és a jó társaságot kedveli!

Labdarugás:

Labdarugóink nagy lelkesedéssel és erőbedobással vesznek részt a kerületi bajnokságon, hogy tetteikkel bizonyítsanak a könyvtárosi közvélemény előtt a sportmorálról folyó közéleti vitában. /Ha csak a fejenkénti egy üveg Bambi nem veszélyezteti a morálunkat.../

A SPORTKÖR VEZETŐSÉGE

oOo

BÉLYEGGYÜJTŐKÖRI HIREK

A Bélyeggyűjtőkör 1970 március 17-én tartotta zárszámadó és vezetőség-kiegészítő taggyűlését. A taggyűlésnek 3 napirendi pontja volt:

- I. A vezetőség beszámolója és hozzászólások
- II. A vezetőség kiegészítése
- III. Bélyeg-jutalmak. Bélyeg-sorsolás

A vezetőség beszámolója megállapította, hogy a bélyeggyűjtőkör egy éves tevékenysége alatt jelentős eredményeket ért el.

Az 1969 február 13-i alakuló taggyűlés 22 tagot regisztrált. A 18 új tag többsége eddig egyáltalán nem foglalkozott bélyeggyűjtéssel. Velük meg kellett ismertetni és megszerettetni a gyűjtést. A körből hatan váltak ki; a tagok létszáma jelenleg 27 fő.

A vezetőség beszámolója foglalkozott még a bélyeggyűjtőkör pénzügyeivel, majd a hozzászólásokra került sor.

A hozzászólások közül kiemelkedett Gál elvtárs, a Műszaki Könyvtár bélyeggyűjtőkörének vezetője, kerületi kiküldött javaslata a Műszaki Könyvtár bélyeggyűjtőkörével való együttműködésre és a könyvtémával kapcsolatos közös kiállítás idei megrendezésére. A hozzászólók helyeselték és megvitatták, miként kellene ezt a tervet végrehajtani. A vezetőség is örömmel fogadta az ötletet és az ezzel kapcsolatos közös munkatervet a későbbiekben elkészíti. Az időközben lecsökkent létszámú vezetőségbe a taggyűlés egyhangúlag megválasztotta Paál Évát titkárnak és Mikó Zoltánt ujdonságfelelősnek.

A vezetőség tagjai az elmúlt időszakban végzett munkájuk elismeréséül 2-2 db bélyegblokk jutalomban részesültek.

4 db bélyegblokkot a taggyűlésen jelenlevők között kisorsoltunk. A szerencsés nyerők: Paál Éva, Révész Ferenc, Mikó Zoltán és Hollósi Tiborné voltak.

EZ TÖRTÉNT...

Megemlékezések a Lenin centenáriumról és felszabadulásunk 25. évfordulójáról
Jubileumi ünnepségünk keretében április 22-én a Toldi Filmszínházban az Antológia együttes szavalata és Hont elvtársnő rövid ünnepi beszéde után megtekintettük a Lenin című filmet.

Ez történt a felnőtt könyvtárakban

Megemlékezések felszabadulásunk 25. évfordulójáról és a Lenin centenáriumról

Hazánk felszabadulása 25. évfordulója tiszteletére meghirdetett Játék és vallomás olvasónapló pályázat első jutalomsorsolásának megrendezésére a KISZ Központi Bizottsága a 48-as könyvtárat kérte fel.

A sorsolási ünnepségre február 17-én került sor. Darvas József bevezetője után a Budapesti Ifjúsági Színpad mutatta be "Szerződés boldogságra" című irodalmi összeállítását. A sorsolást Baranyi Ferenc költő vezette.

:

Március 11-én az 1-es könyvtár és a Kossuth Zsuzsa Gimnázium olvasói Gyurkó László: Lenin, október című könyvéről beszélgettek a szerzővel. Elsősorban a forradalmiság, az eszmények és a célok keresése körül alakult ki vita.

Maróti Lajos tartott előadást a felszabadulás utáni irodalomról április 11-én a 13-as könyvtár Kisérleti Lakótelepen lévő klubhelyiségében. Közreműködött a Budai Nagy Antal Gimnázium Irodalmi Szinpada és a FSZEK Antológia együttese.

:

A 22-es és a 2-es könyvtár ünnepi irodalmi estet rendezett a felszabadulás 25. évfordulója és a Költészet napja tiszteletére, melyen a Budapesti Ifjúsági Szinpad bemutatta "Szerződés boldogságra" című irodalmi összeállítását. Bevezetőt mondott: Csertői Oszkár.

:

Fekete Gyula író-t hívta meg ünnepi megemlékezésre a 28-as könyvtár és az Ady Endre Művelődési Ház. Közreműködött Jónás Gabriella, a Belvárosi Irodalmi Szinpad tagja.

:

Magyarország felszabadulása címmel Huszti Jánosné könyvtáros ismertette a 25-ös könyvtár fiatal olvasóinak a felszabadulás eseményeit megörökítő műveket.

:

A 37-es könyvtár olvasói ünnepi megemlékezésükön Csillik Gáborral, a "Budapestben harcoltak" szerzőjével találkoztak, április 7-én.

:

A 43-as sz. könyvtárban április 16-án "25 éve tavasszal" c. irodalmi összeállítását mutatta be a FSZEK Antológia együttese.

:

Ugyancsak az Antológia együttes mutatta be ünnepi műsorát a 44-es sz. könyvtárban március 8-án.

:

"Szabadság te szülj nekem rendet!" c. kiadvány alkotóival beszélgettek a 46-os könyvtár olvasói március 27-én.

Költészet napi megemlékezések

A 13-as könyvtár Kisérleti Lakótelepen lévő klubjában Baranyi Ferenc költőt látták vendégül április 10-én. Közreműködött a Budai Nagy Antal Gimnázium Irodalmi Szinpada.

o

Az 5-ös és 18-as könyvtár költészet napi estjére Zelk Zoltán költőt hívta meg.

o

A IX. kerületi könyvtárak és Művelődési Házak április 14-i költészet napi rendezvényén Földeák Róbert mutatta be Baranyi Ferenc, Ladányi Mihály és Simon Lajos költőket.

o

Az I. kerületi Művelődési Ház és a 20-as könyvtár közös rendezvényen emlékezett meg a Költészet napjáról április 13-án. Előadó Bata Imre irodalomtörté-

nész volt. Közreműködött Básti Lajos, Zolnay Zsuzsa és a "Kaláka" együttes.

o

A 23-as könyvtár olvasói április 16-án Jobbágy Károly költővel találkoztak, aki méltatta a Költészet napját, majd a mai magyar költészetéről beszélt.

o

Felszabadult költészet címmel rendezett sikeres délutánt a Pesterzsébeti Vass Művelődési Központ és a 27-es sz. könyvtár. Vendégül látták Szécsi Margit és Nagy László költőket. Bevezetőt mondott Koczkás Sándor. Közreműködött Berek Kati és Bitskei Tibor.

o

A 37-es sz. könyvtár Költészet napi estjére Vészi Endrét hívta meg április 16-án. Közreműködött a FSZEK Antológia együttese.

Művelődési körökben történt

A 28-as könyvtár fiataljai az alábbi témákkal foglalkoztak:

febr. 2. Shakespeare: Szintivánéji álom

márc. 2. Wilder: Mennyei ügyekben utazom

márc. 9. Petőfi: A helység kalapácsa

márc.16. A hazafiság Petőfi és Radnóti verseiben

Vitavezető Tóth Imréné könyvtáros volt.

*

A 35-ös könyvtár fiataljai február 25-én Vidám farsangi klubestet tartottak; március 4-én lemezeket hallgattak a klubtagok;

március 11-én, 18-án, 25-én A népek és városok c. sorozatban Szovjetunió - Leningrád, Franciaország - Párizs, Olaszország - Róma c. előadásokat hallgatták a fiatalok;

április 1-én Vidám április elsejei klubdélutánt tartottak;

április 15-én Beszélgetés és vita volt a műveltségről.

*

A 37-es könyvtárban február 24-én Gyertyán Ervin. A muzsák testvérisége címmel tartott előadást, melyet Bartók: Cantata profana c. lemezével illusztrált. Március 27-én A magyar filmművészet 25 éve címmel Radnóti Sándor előadását hallgatták meg a fiatalok.

Gyurkó László: Lenin, október c. könyvéről vitatkoztak Adler Ágnes könyvtáros vezetésével, március 16-án.

*

A 48-as könyvtárban február 24-én "Nehéz elhatározás" A II. világháború és a német önvizsgálódás címmel Schlett István tartott előadást, melyet élénk vita követett.

*

Február 25-én Nácsa Klára A mai magyar irodalom reprezentánsai címmel tartott előadást.

*

Március 25-én a fenti előadással egyidejűleg a könyvtár zenét kedvelő fiataljai Gershwin, Ravel estét rendeztek, melyet hanglemezekkel illusztráltak.

✽

Március 25-én Ifjuság és erkölcs címmel Schlett István vezetett vitát. Rendkívül nagy érdeklődés és élénk vita követte Botond Bolics György, "A korszerű sci-fi"-ről tartott előadását.

✽

Március 26-án Beethoven I. és IX. szimfóniáját hallgatták meg a fiatalok.

✽

Április 1-én Nácsa Klára A legújabb magyar irodalomról tartott előadást.

✽

A 37-es könyvtár Szakmunkástanuló Klubjában

Február 2-án irodalmi és földrajzi játékokat játszottak a fiatalok.

Február 9-én "A szabadság hajnala" megemlékezés Budapest felszabadulásának 25. évfordulójáról.

Február 16: Karinthy-est.

Február 23-án: Beszélgetés a politikáról.

Március 2: A Kommunista Kiáltvány megjelenési körülményei és történelmi jelentősége.

Március 9: "Illik nem illik"-tréfás klubest a viselkedésről

Március 16: Soós Zoltánt látták vendégül

Március 23: Beszélgetés a magyar forradalmi hagyományokról

Március 30: Beszélgetés a folyóiratokról

A foglalkozásokat Mikó Zoltán vezette.

✽

Egyéb rendezvények a kerületi könyvtárakban

A 2-es és a 22-es könyvtár olvasói számára méltó befejezést nyert az MSZBT Jubileumi olvasómozgalom. Március 23-án vetélkedővel zárult le a pályázat, melyen az olvasók átvették a könyvtár jutalomkönyveit.

Március 4-én a 13-as könyvtárban Tóbiás Áron a felszabadulási irodalomról tartott előadást a Játék és vallomás olvasónapló pályázaton résztvevő fiataloknak.

Hasonló előadás hangzott el a pályázat résztvevőinek a 23-as, Illatos uti könyvtárban, melyet Mikó Zoltán tartott a József Attila Szakmunkástanuló Intézet tanulóinak.

A XIV. kerület történetére vonatkozó anyagból rendeztek vetélkedőt a 18-as könyvtárban, melyen a kerület négy középiskolájának tanulói vettek részt.

Március 23-án Gyöngyössy Imre filmrendezővel találkoztak a Steinmetz Gimnázium

zium fiatal olvasói a 24-es könyvtárban.

Ugyancsak a 24-es könyvtár és a Kerületi KISZ Bizottság közös rendezésében március 26-án Moldova György íróval találkoztak a kerület fiataljai.

A 25-ös könyvtárban Vary Géza tartott előadást Mai magyar irodalom címmel az olvasó-napló pályázaton résztvevő fiataloknak.

A 38-as könyvtár április 9-én a 25 évesek művelődési problémáiról rendezett vitát. Vitavezetőnek Sükösd Mihály író-t hvták meg.

Április 14-én ugyancsak a 38-as könyvtár sétát szervezett a felújított Bajor Gizi muzeumba. A muzeumban Dr. Czenner Mihály színháztörténész kalauzolta az olvasókat.

A 39-es és 26-os könyvtár közös rendezésében Szakonyi Károly íróval találkoztak a kerület olvasói március 10-én; a beszélgetést Földeák Róbert vezette.

A beat-zene és az ifjúság címmel érdekes előadás hangzott el a 44-es könyvtárban április 1-én. Előadó Havas Csaba volt, előadását magnószalagról illusztrálta.

EZ TÖRTÉNT A GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

Az elmúlt hónapokban a gyermekkönyvtárak rendezvényeiken a nagy évfordulókra emlékeztek. A könyvtárosok feladata könyvtári tevékenységükkel segíteni az uttörők "Szabad hazában Lenin utján" mozgalomát, az iskolák nevelési célkitűzéseit.

Ünnepi megemlékezések, szavalóversenyek, történelmi és irodalmi vetélkedők, örsi, szakköri foglalkozások résztvevői emlékeztek a nagyedszázados évfordulókra, hazánk felszabadulásának 25. évére. Írók, költők, előadóművészek és irodalmi szakkörök tagjai tették élményszerűbbé a megemlékezéseket. Garai Gábor költő a 20-as gyermekkönyvtárban, Földes Péter író, a 2-es és 9-es gyermekkönyvtárban tartott előadást a felszabadulás utáni irodalomról.

Kőbányán "Felszabadulás regényekben" címmel tartottak előadást a felszabadulási irodalmi pályázat résztvevői számára. Közös történelmi vetélkedőn vettek részt az angyalföldi 10-es gyermekkönyvtár és az ujbpesti 28-as könyvtár pajtásai. /Az alaposan felkészült angyalföldi pajtások lettek az elsők./

A 16-os könyvtár 4 alkalommal szervezett az iskolákkal együttműködve vetélkedőt, több mint 100 pajtás részvételével. A 23-as könyvtárban a többfordulós vetélkedőre készített albumokból kiállítást is rendeztek. A 36-os könyvtár felszabadulási élménybeszámolót szervezett, amelyen a munkásmozgalom két veterán harcosa találkozott az olvasókkal. "Felszabadulás a költészetben" címmel a 37-es könyvtár szavalóversenyt szervezett 30 gyermek részvételével.

A könyvtárak /2, 3, 5, 10, 11, 12, 15, 44-es gyermekkönyvtár és az 5, 16, 20, 23, 23/1, 27/2, 35, 36, 37, 43-as részleg/ felszabadulási rendezvényein több mint 600 gyermek vett részt.

A Lenin-centenáriumra való felkészülést segítette a KKO által szervezett és a 3-as gyermekkönyvtár olvasóinak közreműködésével megtartott bemutató foglalkozás.

A 2-es és a 38-as gyermekkönyvtár "Lenin és a gyermekek" címmel tartott megemlékezést a centenárium alkalmából.

A 2-es és 32-es könyvtár olvasói részére vetélkedőt szerveztek. A kőbányai könyvtárban ünnepi műsor bemutatásával köszöntötték a nagy évfordulót.

*

A 20-as gyermekkönyvtárban Gyermekek a szabadságért című sorozat negyedik előadásán Bölcskey Erzsébet előadóművész bemutatta Karikás Frigyes: Petri Kocka Péter című elbeszélését. Más alkalommal a Hochheimer: Hó, és parázs című könyvről vitát szerveztek, melyet Benkő Attiláné vezetett. Író-olvasó találkozók Hunyady József, Nagy Zsuzsa, Rákos Sándor, Vidor Miklós beszélgetett a 24-es, 37-es, 39-es és 41-es könyvtárban. A mai magyar irodalomról tartott előadást Mikó Zoltán a 23/1-es könyvtár olvasóinak. A 10-es gyermekkönyvtár irodalom szakköre 2 alkalommal beszélgetett a gyermekek olvasmányairól, a versmondó szakkör megbeszélte, hogy a Tapasztalataink 3-4. sz. utmutatása alapján elkészíti a Költészet kincsesháza című, a költészetet népszerűsítő játékot. József Attiláról emlékeztek meg a 12-es gyermekkönyvtár irodalmi szakkörének tagjai. A 29-es könyvtár Példaképeink az irodalomban címmel tartott könyvismertetést az iskola kérésére, osztályfőnöki óra keretében. Két alkalommal Gárdonyi Géza: Egri csillagok című könyvről anketot tartottak a 35-ös, Defoe: Robinson című könyvről, Móra Ferenc munkásságáról pedig az 1-es gyermekkönyvtárban. Az irodalom kiegészítéseként a VIII. osztályosok részére folyóiratismertetés volt a 23-as, irodalmi fejtörő a 18-as könyvtárban. A Nagy emberek élete sorozatot ismertették a 28-as könyvtárban a Móra Kiadó közreműködésével.

*

A Móra Kiadó, a Fővárosi Művelődési Ház az Uttörők Budapesti Elnöksége és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közös rendezésében került sor a Móra Kiadó "Olvasónapló" pályázatának ünnepi megnyitójára, amelyről részletes beszámoló készült. A 20-as, 38-as, 39-es könyvtárban Mikó Zoltán közreműködésével tartottak "Olvasónapló" népszerűsítő foglalkozást, a 20, 38, 39-es könyvtárban.

*

Az ismeretterjesztő irodalmat népszerűsítették "Ki tud többet a szénről, vasról, alumíniumról?", a "Kibernetika", "Börtönben élnek-e az Állatkertben?", "Jónás és vizilótársai" címmel, a 15-ös, 16-os és 35-ös könyvtárban. "Mit jelent a tavasz meteorológiai és csillagászati értelemben" címmel a 23-as könyvtárban tartottak előadást, könyvismertetést.

Balikó Ferenc festőművész művészettörténeti előadást és vetélkedőt tartott az Aszódi uti könyvtárban. A részt vevők az Én muzeumom című sorozat és egyéb művészeti könyvek segítségével készültek fel a foglalkozásra. Más alkalommal Kodály Zoltán életéről és munkásságáról tartottak ismertetést. Tár-lat- és muzeumlátogatást szervezett a 3-as, 19-es és 28-as könyvtár. A XIII. kerületi Uttörőházban került sor a 19-es könyvtár egyik gyermekolvasója képzőművészeti alkotásainak bemutatására, melyet olvasók is megtekintettek.

*

Könyvtárhasználati vetélkedőt tartott a 15-ös, 18-as és 41-es könyvtár. Meseórát, játékos foglalkozást tartott husz könyvtár, melyen 500 olvasó vett részt. Több foglalkozáson Vargha Balázs volt a játékvezető. 55 alkalommal könyvtárbe mutatót tartottak a környezetismereti óra keretében a gyermekkönyvtárak.

*

A történelemszakos tanárok munkaközössége a 12-es gyermekkönyvtárban tartotta megbeszélését. A könyvtáros könyveket ismertetett a szaktárgyhoz kapcsolódva.

A Dabasi Járási Könyvtár munkatársai tapasztalatcsere értekezleten voltak a 38-as gyermekkönyvtárban.

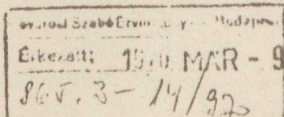
FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ

BUDAPEST XI., FEHÉRVÁRI ÚT 47. TEL.: 452-160. OTP: 241.533-XI-1.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Révész Ferenc igazgató elvtárs
B u d a p e s t
VIII. Szabó Ervin tér 1.

70. március 6.
19.....
Ugyintézőnk: Markovits/IS
673/1970.
Iktatási szám:

Kedves Révész Elvtárs !

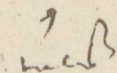

1970. február 28-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Móra Könyvkiadó és a Fővárosi Művelődési Ház közös rendezésében sikeresen zajlott le az ifjúsági farsangi könyvkarnevál.

A rendezvény előkészítésében, lebonyolításában a Szabó Ervin Könyvtár Módszertani Osztályának munkatársai, példamutató lelkesedéssel vettek részt.

Kérem tolmácsolja magam és munkatársaim köszönetét áldozatkész munkájukért.

Elvtársi üdvözlettel:

/:Drucker Tibor:/
igazgató

Személyi hírek

Kitüntetés

A Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki dr Tolnai Györgyöt.

A FSZEK Kiváló Dolgozója kitüntetést kapták: Barta Andrásné a 2-es gyermekkönyvtár vezetője, Gáliczky Éva a Bibliográfiai osztály tud. munkatársa, Szederkényi Olga a Földolgozó osztály oszt. vez. helyettese.

Jutalom:

Az intézetvezetőség a 25 éves évfordulón kiemelkedő kulturpolitikai tevékenységükért hatnapos szovjetunióbeli jutalomutrá küldi: Csernák Béláné személyzeti vezetőt, Sándor Ottónét a KKO munkatársát, Uray Bélánét az 5-ös könyvtár vezetőjét.

Az Antológia együttes 1.700.-Ft jutalomban részesült.

Tárgyjutalmat kaptak: Balla Margit az 1-es, Bezsák Lászlóné a 24-es, Bokor Pálné a 6-os könyvtár munkatársai, Ecsedy Andorné a Bibliográfiai osztály oszt. vez. helyettese, Vasvári István a Bibliográfiai osztály munkatársa.

85 munkatársunk pénzjutalomban részesült.

Uj munkatársaink:

Buda Mária a 22-es, Faragó Mária a 45-ös könyvtárak munkatársai, Gáspár Györgyné a Gazdasági osztály, Kádár Andrásné a Zenei könyvtár, Lukács Vendelné a Könyvkötészet, Végh Gézáne a Központi raktár munkatársai.

Kilépések:

Bulla Róbert Könyvkötészet, Földesi Lajosné Gondnokság, Gulyás Andrásné 11-es könyvtár, Láda Hajnal 48-as könyvtár, Ladunga Istvánné Gondnokság, László Judit 17-es gyermekkönyvtár, Maróthy Jánosné 6-os könyvtár, Sarkadi Mária, Közp. Olvasószolgálat /felmondás a Könyvtár részéről/

Véglegesítés: 1970. március 1-től

Bazán László központi Duplum raktár, Csekei Zoltánné 32-es, Gortva Éva 6-os, Kötél Gyuláné 2-es gyermek, Lévay Lajosné 36-os könyvtár, Mészáros Imréné Olvasószolgálat.

Áthelyezések:

Tax Sándorné a 47-es könyvtárból a 34-es könyvtárba, Friedrich Lajosné a 17-es gyermekkönyvtárból, a 6-os gyermekkönyvtárba, Németh Zsuzsa a 6-os gyermekkönyvtárból a 17-es gyermekkönyvtárba, Árvay Gyuláné a Zenei könyvtárból a központi Propaganda osztályra, Bankos Gyuláné a 38-as gyermekkönyvtárból a 38-as felnőtt könyvtárba.

Az Igazgatósági Tanács új tagjai: 1970-71. évre, 2 éves megbizással:

Barta Andrásné /2-es gyermekkönyvtár/, Fóti Pálné /Központ/, Harmat Ferencné 39-es kv.

Születés:

Szeretettel köszöntjük Puskás Lászlónét /4-es gyermekkönyvtár/ és kislányát Nórát 1970. márc. 4. - ifj. Szecsődi Jánosnét /37-es könyvtár/ és kisfiát Attilát, 1970. április 3.

Halálozás:

Priskin György /5-ös gyermekkönyvtár/ nyugdíjas fűtő

Priskin György
(1897 - 1970)

Az 5. sz. Gyermekkönyvtár kedves Gyuri-bácsija, a fűtő bácsi, 73 éves korában március 24-én, váratlanul eltávozott tőlünk. Hét évig dolgozott közvetlen környezetünkben. Szorgalmát, áldozatkészségét bizonyítja, hogy még élete utolsó napján is kötelességtudóan elvégezte a munkáját. Szeretettel megőrizzük emlékét.

Lapzárta!

5. sz. Gyermekkönyvtár munkatársai

Centenárium Lenin-kiállítás a központban

"Nem volt ember, aki ennyire igazán megérdemelné, hogy örökké éljen a világ emlékezetében." /Gorkij/ - ezeket a mottónak beillő sorokat is ott olvashatjuk a könyvtárban rendezett jubileumi Lenin-kiállításon, amelyet április 21-én ünnepélyes külsőségek között Révész elvtárs bevezető szavai után Drucker Tibor, a Fővárosi Művelődési Ház igazgatója, az MSZBT Budapesti Elnökségének alelnöke nyitott meg.

A kiállítás nyolc tablóján és három vitrinjében tematikusan csoportosítva megtalálhatjuk a történelmet formáló lenini eszmék még az ő életében megvalósult alkotásainak, valamint a halála óta eltelt időszak eredményeinek, - a megálmodott ipari, mezőgazdasági és kulturális tervlatok realizálódását. A "Lenin Októbere" és "A szovjet állam megszervezése" című tablók után, a "Lenin népe, az ifjú had" feliratú érdekes ötletként három fényképből összeállított képsorozatot láthatunk: Lenin mellett 1919 május 1-én egy Dubinyin nevű kisfiú van, aki fényképezéskor odaférfkőzött Iljics közelébe, majd ugyanőt az árvagyereket - társaival ebédelni, végül egy 1963-ban készült felvételen a Szovjetunió Tudományos Akadémiája levelező tagjaként látjuk viszont az egykori gyermeket.

Lenin és az irodalom, a könyvtárak, a könyvtárügy kapcsolatát és a Lenin magyarországi és a világ 117 nyelvén megjelent műveinek kiadásából kapunk izelítőt, statisztikai adatokkal kiegészítve. Az "Alakja a művészetben" c. tablón Romm, Donszkoj filmkockái mellett Bortnyik Sándor és Pátzay alkotásaival találkozhatunk és idézetekkel, melyek Leninről szóló művekből származnak. A róla alkotott benyomásokat tükrözi az "Ilyennek látták őt" c. tábló, melyen politikusok és írók /C. Zetkin, Nehru, Nexó, Feuchtwanger, stb./ mondják el sokatérő megfigyeléseiket.

Ujszerűségük és igen gondos válogatásuk miatt kiemelném a "Lenin és a magyar munkásmozgalom" kapcsolatáról szóló anyagokat. Alig ismert korabeli újságcikkek, levelek, az első Leninről szóló közlések, rajzok, vagy a Tanácsköztársaság alatti híres táviratváltások, hozzák még közelebb Lenint. A magyar munkásmozgalmat is ért felmérhetetlen veszteség tükröződik a Népszava cikkében, vagy az ifjummunkások levelében, melyet Lenin halálakor irtak /bizonyára elírás - nem a Kominternhez, hanem a Kommunista Ifjusági Internacionáléhoz/.

A tárlókban a legelső magyarországi Lenin-kiadásoktól kezdve a napjainkban 55 kötetesre tervezett új Lenin-kiadásig egy-egy példány, tematikus válogatások, memoárok, Leninről szóló külföldi és magyar szakmunkák, könyvtárunk biobibliográfiái és most kiadott fakszimile-gyűjteménye, stb.

Köszönet illeti az MSZBT Budapesti Elnökségét, Propaganda Osztályunkat /Kovács Jánosnét, Berecz Györgyöt, Földes Lászlót, Sárdy Károlyt, Mészáros Gézőnét, Ferenczi Józsefnét, Fejes Andrást és a többiekét/, a Könyvtártervezés munkatársai közül Gyulai Tibornét, Weigel Józsefet tervezési, szervezési és kivitelezési munkájukért, Klein Juditot és Papp Ágnest az Antológia együttes tagjait, szép versmondásukért, és a FÖMO KISZ-Szervezetét a társadalmi munkában részünkre készített Lenin-fametszet másolatért.

A kiállítás megnyitásán szívesen láttuk a Művelődésügyi Minisztérium, az MSZBT Budapesti Bizottsága, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ, a Könyvtáros, - a Népszabadság és a Magyar Nemzet képviselőit, akiknek a Könyvtár munkatársaival együtt reméljük tettett ez a hangulatos, lelkesen készített Lenin-megemlékezés.

LAKOS KATALIN

TARTALOMJEGYZÉK

Vlagyimir Iljics Lenin és a könyvek	Gáliczky Éva	1
Ünnepség felszabadulásunk 25. évfordulójának tiszteletére		2
"Huszonötévesek" és huszonöt évesek	Szerk. Gáliczky Éva	3
"Légy mostmár a Béke boldog Budapestje!"-felszabadulási uttörő harci játék a 23-as könyvtárban	Mihályi Imréné	7
Hazánk felszabadulásáról szóló művek olvastatása a 19-es könyvtár gyermekrészlegében	Lengyel Lászlóné	9
A Budapest Gyűjtemény részvétele a felszabadulási jubileum megünneplésében	Bóna Márta	10
Amikor egy pályázat lezárul. Mégegyszer a jubileumi olvasómozgalomról	Sándor Ottóné	11
Jubileumi olvasómozgalmi ünnepség a 2-es könyvtárban	Cziboly Józsefné Farkas Józsefné	12
UJ KIADVÁNYAINK		
Lenin centenárium 1870-1970		
Lenin 1870-1970	Márffy István	13
Mire válaszol az archívum?	Tóth Endréné	15
JUBILÁLÓ KÖNYVTÁRAINK		
A 23-as	Lukács Györgyné	17
A 24-es	Samu Gizella	18
A 25-ös	Vukán Viktória Molnár Sándorné	19
Még tavasz előtt elkészült a 38-as könyvtár új fűtőberendezése	Czakó Márta	20
GYERMEKKÖNYVTÁRAINK ÉLETÉBŐL		
Farsangi könyvkarnevál	Jancsovcics Klára	21
Lenin vetélkedő - gyermekeknek	Barta Andrásné	23
Józsefvárosi gyermekek öröme	B. Szabó Emese	24
Lira a felszabadulásról	2-es könyvtár gyermekrészleg	25
Néhány szó a portré-vázlatokról	Gál Györgyné	26
A könyvtárosképzésről	G. Nyilas Márta	27
A TOVÁBBKÉPZÉS HIREI		
A felszabadult 25. év társadalmi-történelmi értékelése	H. Drechsler Ágnes	29
Koczka Sándor előadása	Mezőfi Éva	29
A továbbképzés új, vonzó formája - a filmvetítés	-cz -gy	30
A propagandáról	Lakos Katalin	30
A helyi könyvismertetésekről	Bárány Éva	31
A Televízió a Könyvtárban	-y	32

Igazgatósági ülések	34
Párthirek	34
KISZ hírek	34
Szakszervezeti hírek	35
A Sportkör hírei	37
Bélyeghírek	38
Ez történt...	39
Személyi hírek	46
Lapzárta után: Centenárium Lenin-kiállítás a központban	47

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Engedélyszám: III/P/21/300/968

Szerkesztőbizottság: Bárány Éva, Dobos Piroska, dr. Ecsedy Andorné,
Farkas Józsefné, Gáliczky Éva, Márffy István és Sandor Ottóné

Felelős szerkesztő: Vasvári István

Főszerkesztő: Szőke Tiborné

Terjedelem: 6.4 A/5 iv

Példányszám: 400